PROSCENIUM

Vakblad voor theatertechniek en scenografie

Met BASTT info

Baudelostraat 29
B-9000 Gent
driemaandelijks
jaargang 4
september 2000

Toelating gesloten
verpakking 03/39
Afgiftekantoor GENT X

BELGIË · BELGIQUE
P.B.
9000 GENT X
3/5493

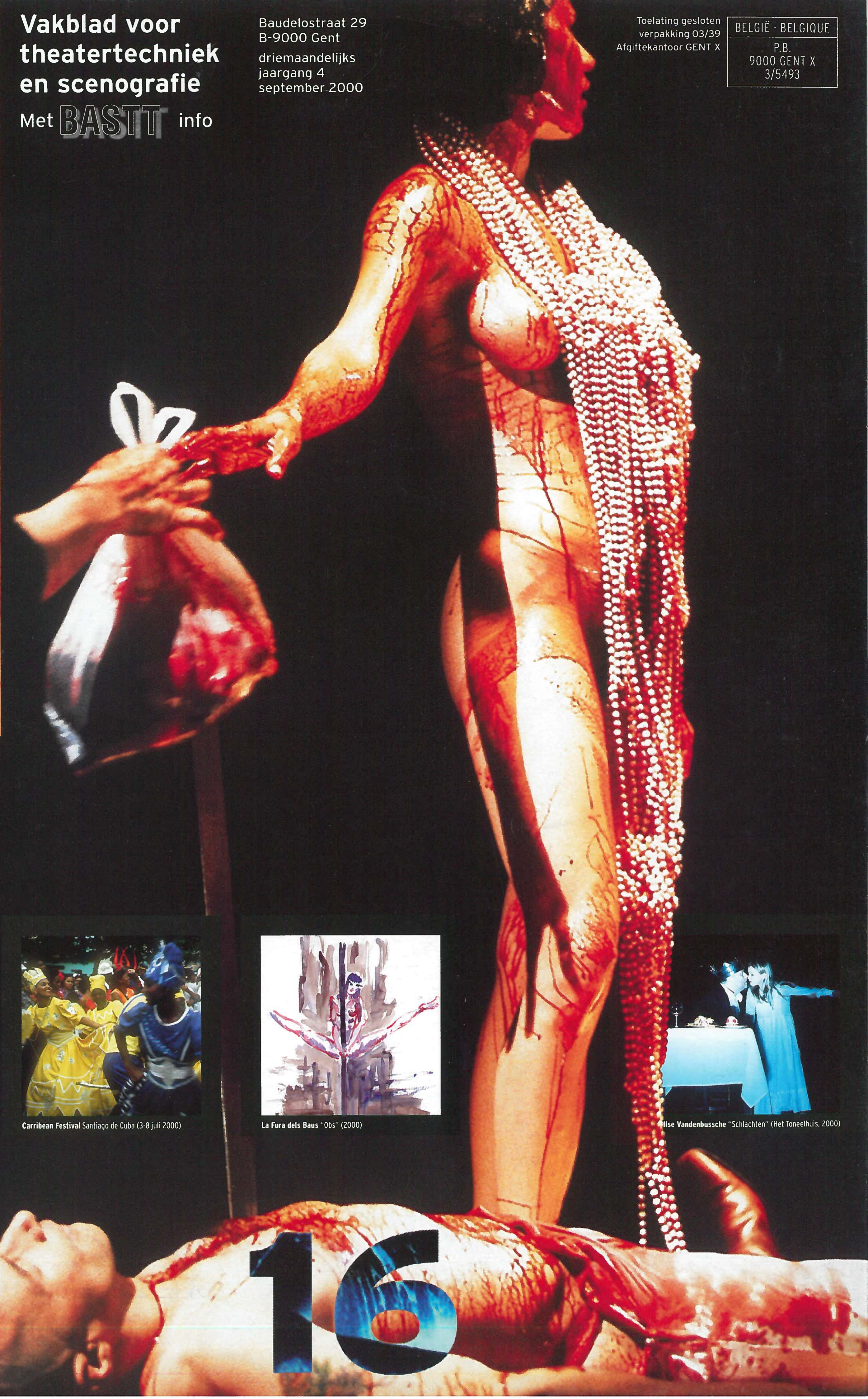

Carribean Festival Santiago de Cuba (3-8 juli 2000)

La Fura dels Baus "Obs" (2000)

Ilse Vandenbussche "Schlachten" (Het Toneelhuis, 2000)

16

Een persoonlijk en draadloos In Ear Monitoring systeem

In navolging op de immens populaire Evolution draadloos en draadgebonden microfoon en hoofdtelefoonserie, hebben wij een draadloos In Ear Monitoring systeem ontwikkeld. Met de topkwaliteit zoals u dat van Sennheiser al jaren gewend bent, tegen een prijs die alle andere beschikbare systemen het nakijken geeft. Wacht niet langer en gun uzelf de ultieme vrijheid die het podium biedt.

- 8 voorkeur kanalen
- multi channel operation, waardoor verschillende In Ear Monitoring systemen tegelijk gebruikt kunnen worden
- een speciaal veiligheidssysteem dat automatisch zorgt voor volume afregeling tot aanvaardbare normen
- de Focus eigenschap, biedt de mogelijkheid om in plaats van stereo twee mono kanalen te beluisteren (1 van de eigen stem of instrument mix én 1 van de overige instrumenten)

SENNHEISER

evolution
The Microphone Series

Sennheiser Belux bvba Industrie Asse 3, n° 11, bus 51, 1731 Zellik, Tel: 02/466 44 10 Fax: 02/466 49 20
Sennheiser Nederland BV Televisieweg 62 1322 AM Almere Postbus 50050 1305 AB Tel: 036 535 84 44 Fax: 036 535 84 99

Vakblad voor theatertechniek en scenografie
In samenwerking met de BASTT

BASTT
oistat

Commissie Publicatie
Rose Werckx

Nr 16 september 2000
Driemaandelijks
jaargang 4

PROSCENIUM is een uitgave van

Making Magazines

B.I.C/MAKING MAGAZINES
Baudelostraat 29
B-9000 Gent
tel. 09 233 84 63
fax 09 233 80 87

Redactie
Rose Werckx
Azalealaan 30
B-1030 Brussel
tel. 02 215 08 52
fax 02 241 44 76
e-mail bastt@skynet.be
http://users.skynet.be/bastt

Werkten mee aan dit nummer
Laura Crow, Frank D'Haene, Luc Dhooghe, Ivo Kersmaekers, Christa en Jerôme Maeckelbergh, Jan Strickx, Tom Timmerman, Marc Vandermeulen, David Vanparrys, Rose Werckx

Coverfoto
Matthias Horn

Druk
Sintjoris - Nevele
MAKING MAGAZINES

Advertenties
Inge De Ridder
tel. 09 233 84 63
fax 09 233 80 87

Secretariaat en abonnementen
Anja Staelens

Vormgeving
Yves Peters, Patrick Cattoir, An Meire

Eindredactie
Tanya de Roey

Prijs per nummer 200 BEF
Abonnement België (4 nrs.) 700 BEF
Bank 068-2148521-95
Nederland *f* 45
ABN-Amro 46.12.48.913
Andere landen 1 000 BEF

Teksten, foto's en illustraties mogen enkel worden overgenomen mits voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Verantwoordelijk uitgever
Jacques Berwouts
Kunstenaarsstraat 100
B-9040 Gent

Het volgende nummer verschijnt in december

4 scenografie

'La Fura dels Baus' Vorm versus inhoud

Haar eigenzinnige theatertaal is het 'handelsmerk' van de Catalaanse groep La Fura dels Baus. Ook zo in 'Obs', waar de toeschouwers vrijwel voortdurend bezig zijn zich een plaats te zoeken tussen bewegende structuren en podia...

10 kostuumontwerp

Op de tonen van een mens
een gesprek met Ilse Vandenbussche

Ze praat met haar handen en ogen en zegt terloops opmerkelijke dingen. "Men mag nooit denken: daar komt een kostuum op. Nee, het is altijd een acteur die moet verschijnen."

15 reisverslag

Cuba Libre, of het verslag van een niet-officiële OISTAT-werksessie in gastvrij Cuba

22 veiligheid

Brengt een reglement echte veiligheid?

Een reactie na de Fevecc/BASTT-contactdag in Kortrijk op 22 juni. Het thema 'Veiligheid bij culturele werkzaamheden' bleek een explosieve materie...

28 nieuwe media

verder

3 Varia
21 theatertechniek: verslag uit Boedapest
26 Bastt-nieuws

MAX and MAX12. Monitors which are jokers.

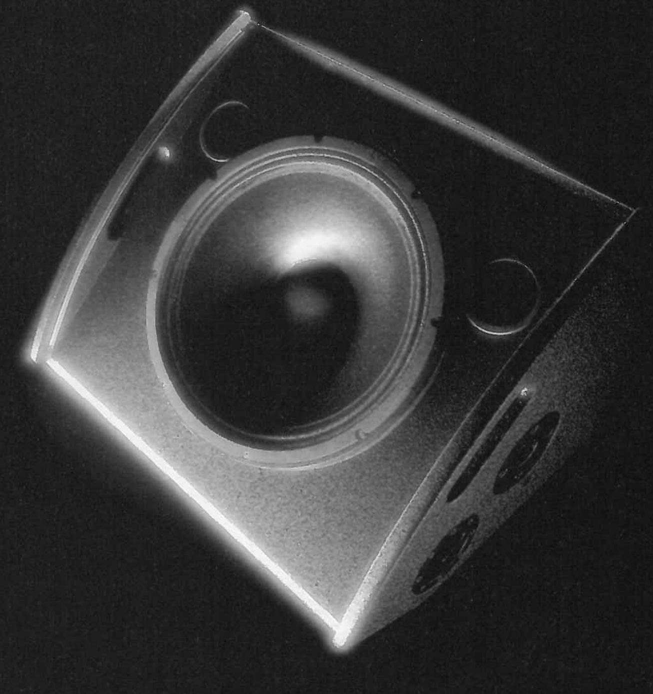

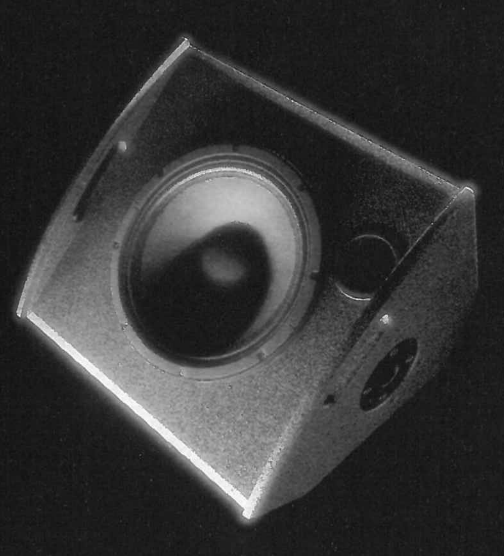

you think d&b's MAX and its little brother
AX12 are monitors with remarkable punch,
ear balanced sound and excellent feedback
jection, you would be perfectly right – but
ere's more. Beyond their design function as
onitors, the coaxial extremely compact MAX
nd MAX12 cabinets can be used in a variety
stacked or flown configurations. MAX and
AX12 are just as happy performing as a
exible high power PA linked to a C7-SUB
bwoofer, and when MAX is fitted with MAN
ud plates it can play the part of a downfill in
arrayed C4 System. So you see, MAX and
AX12 are your jokers with the power of an
e. We'll be happy to demonstrate just how
owerful a pair of winners they are.

AMPTEC
tage & studio technology

Helstraat 25
3500 Hasselt
BELGIUM

Tel.+32-11-28 14 58
Fax+32-11-28 14 59
www.amptec.be
e-mail: sales@amptec.be

d&b audiotechnik ®

Ariane Mnouchkine in het Antwerpse havengebied

foto met Ariane Mnouchkine

Als de karavaan van het *Théâtre du Soleil* onder leiding van Ariane neerstrijkt, wordt het terrein omgetoverd tot een echte theatersite. Alle zes mensen van de groep verrichten voor en na de voorstelling hand- en spandiensten om hun fabelachtige theatermagie te realiseren. De handeling van haar meest recente productie *Tambours sur la digue* situeert zich in een fictief Aziatisch land waarin de culturen van Japan, China, Korea en India samensmelten. Overstromingen, als metafoor voor de oorlog, teisteren het land. In deze voorstelling speelt een gemaskerde acteur een levensgrote pop in de handen van een tweede acteur, die als een schaduw of een alter ego achter hem staat. De acteur-poppenspeler verleent zijn stem, de acteur-pop zijn lichaam aan het personage. De originele muziek van Jean-Jacques Lemêtre luistert naar de emoties van de poppen, het wapengekletter van de machthebbers, het vloeien van onschuldig bloed en vertaalt dit alles in een wondermooie polyfonie, met als enige partituur het wel en wee van dit hartverscheurend actueel en universeel drama.

Op 13, 14, 15 en 16 september 2000
Reservaties **de Singel Antwerpen**
Scenografie Guy-Claude François
Licht Cecile Allegoedt, Carlos Obregon, Jacques Poirot
Kostuums Marie-Hélène Bouvet, Nathalie Thomas, Ysabel de Maisonneuve, Annie Tran
Maskers Theatre du Soleil en Maria Adelia

Tekening van Roland Topor voor Ligeti's "Il Gran Macabro" Bologna '79

Platz für den grossen Makabren! Gekommen ist das Ende der Zeiten! Die Welt wird untergehen! Heissa, Pferd!

Op 7 november 2000 gaat in de Vlaamse Opera, Antwerpen *Le Grand Macabre* van György Ligeti (°1923) in première. Gebaseerd op het theater van Michel de Ghelderode, knipoogt Ligeti's opera naar de fantastische, demonische wereld van Jeroen Bosch en James Ensor. Brueghelland, een soort mythisch Vlaanderen, wordt uit zijn slaap gewekt door de komst van een bizar personage dat zich uitgeeft voor de dood. Vrees alom hoewel het voorspelde einde der tijden niet op tijd komt!
Le Grand Macabre is een totaalspektakel waarin regie, scenografie en muziek evenwaardig zijn. In 1978 bracht de Staatsoper Hamburg deze opera in regie van de Vlaming Gilbert Deflo. Hij situeerde het Brueghelland in een circustent. Een jaartje later regisseerde Giorgio Pressburger deze opera in Bologna met humorvolle en fantasmagorische beelden van Roland Topor. Wij kijken uit naar deze 21ste-eeuwse interpretatie.

Regie
Ernst Theo Richter
Scenografie
Hartmut Schörghofer
Kostuums Jorge Jara

"Xtravaganza"

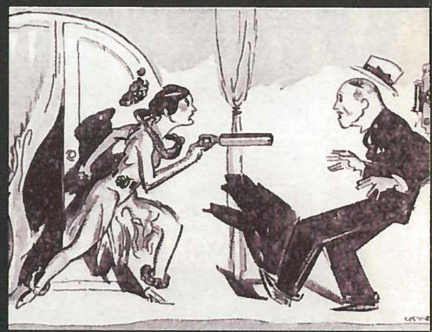

Met *Jump Cut* (Faust) en *Jet Lag* leerden we de New Yorkse Builders Association kennen als een gezelschap dat graag vertrekt van thema's uit het klassieke theater om deze te verweven met nieuwe media en architectuur. In hun nieuwe productie *Xtravaganza* verkennen ze de geschiedenis van het muzikaal entertainment, van de revues uit de jaren '10 tot de Busby Berkeley-dansnummers uit de jaren '30. In de typische Builders-mélange van live performance en high tech, zal *Xtravaganza* deze vroege vormen mixen met spectaculair entertainment van vandaag en met video. De voorstelling zal fragmenten uit de theatergeschiedenis "sampelen" in de eigentijdse taal van dj's en vj's. Aan de productie in het Kaaitheater in november zullen, naast de leden van de Builders Association, ook gastmuzikanten, dansers en dj's meewerken.

J.T.S.E. Brussel 2000

De laatste vier maanden werd er hard gewerkt aan de vierde editie van de "Technische Dagen rond Schouwspel en Evenement" die dit keer in Brussel plaatsvinden. Reeds zestig firma's namen een optie op standplaatsen en de interesse voor het congres is groot vanuit de vier deelnemende landen (België, Frankrijk, Duitsland, Nederland). Dit evenement kwam tot stand als een logisch gevolg van een dubbel fenomeen:

- de groeiende impact van het Europa van morgen zorgt ervoor dat de professionele wereld zich systematisch over de grenzen heen organiseert, wat gevolgen heeft voor de reglementeringen inzake podiumkunsten, voor de technisch verantwoordelijken van theaters, gezelschappen en culturele centra, voor de ondernemingen en voor de opdrachtgevers.
- het openen van de grenzen verplicht de ondernemingen de vrije markt in Europa als een realiteit te erkennen: de ondernemingen zullen dit feit dan ook als een opportuniteit dienen aan te grijpen.

Deze Brusselse editie is dus de consequentie van wat mede geïllustreerd wordt door het partnership van de theatertechnische tijdschriften van de betrokken landen: Proscenium, Actualité de la Scénographie (A.S.), Bühnentechnische Rundschau (BTR) en Zichtlijnen.
Het geheel wordt gecoördineerd door Michel Gladyrewsky, hoofdredacteur van A.S.
Het programma van het congres behandelt drie belangrijke actuele thema's:

- de Europese Normen op het vlak van veiligheid van theatertechnische installaties,
- de samenwerking tussen studiebureau's, installateurs en verhuurders,
- de projectbegeleiding in het kader van de Europese markten.

Uitgebreide informatie hierover zal tijdig meegedeeld worden aan alle betrokkenen en geïnteresseerden.

Theatertechnische Dagen
(tentoonstelling en congres)
op 5, 6, en 7 december in de Nieuwe Ateliers van de Koninklijke Muntschouwburg te Brussel

zie ook voorlaatste pagina

OBS

OBS De furie van la Fura

De Catalaanse groep La Fura dels Baus staat internationaal bekend als een vaste waarde omwille van haar eigenzinnige multimediale theatertaal: hun voorstellingen groeien meestal uit tot gebeurtenissen waar het publiek, ook fysiek, sterk bij betrokken raakt. Zo moesten de toeschouwers bij Obs, de nieuwe productie die op 1 mei in de Bottelarij - KVS in première ging, voortdurend hun plaats zoeken tussen de grote metalen structuren en podia die, voortgeduwd door acteurs, vrij in de ruimte rondreden met bijbehorende agressieve muziek, beeldprojecties en lichteffecten.

Pieter Luypaert, Dauwke Van Den Eynden en Sara Vanderieck, studenten aan het RITS, gingen deze controversiële voorstelling meerdere keren bekijken en maakten in het kader van hun opleiding een verslag over de indrukwekkende theatervormgeving. De cursus 'Hedendaagse Scenografie' waarbinnen zij dit werk maakten, is een basisvak van de kandidaturen Dramatische Kunsten (Spel, Regie en Podiumassistentie). Observatie en analyse vormen hierbij een belangrijk onderdeel. Scenografie heeft immers geen vaste regels: het gaat telkens weer over spanningen, verhoudingen, ritme, tegenstellingen, etc. Vanaf het ogenblik dat de spelregels verworven lijken, blijken ze achterhaald en moeten ze herzien worden. Zoals de maatschappij is ook theater voortdurend op zoek naar regels om te overleven. Naast het geheugen (historiek van het theater), ervaring (maatschappelijke context), taaleigenheid (beeldende kunsten en architectuur), participatie (perceptie van de toeschouwer), en verbeelding (dromen), vormen de technieken de middelen tot realisatie. Hier een rode draad in vinden en een persoonlijke mening vormen, blijft een belangrijke factor in de opleiding, vandaar deze opdracht. Zowel inzake vormgeving als gebruikte technieken bleek het bijeengebrachte materiaal zo boeiend dat we besloten er een samenvatting van te maken en te publiceren.

OBS Het verhaal van MacBeth

Het hoofdthema van Obs is de obsessie. Als voedingsbodem van ambities zorgt ze ervoor dat we onszelf voorliegen in een sfeer van macht en overwinningsdrang. De belangrijkste doelstelling van het hoofdpersonage Obs is koning worden. De middelen om dit doel te bereiken zijn ambitie, verlangen en angst. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de mensen van La Fura zich voor de verhaallijn gebaseerd hebben op Macbeth van Shakespeare. Wanneer Jan Kott in *Shakespeare our Contemporary* stelt dat Macbeth geen tragedie van ambitie of terreur is, maar dat er slechts één thema in voorkomt, namelijk moord, dan kunnen we dat zeker ook van Obs zeggen.

Vorm versus inhoud bij la fura dels

samenstelling LUC Dhooghe

Het verhaal van Obs is dan ook zeer Shakespeareaans en gaat over ambitie en machtswellust. De voorstelling verloopt in drie fasen.
In de eerste fase is Obs een jonge man die in een televisiespelletje te horen krijgt dat hij de nieuwe koning wordt. De heksen van Macbeth zijn dus vervangen door een televisiepresentator. Op dat moment is de machtswellust in Obs gewekt. Onder invloed van Lady Obs, die al even ambitieus is, doodt hij de koning en neemt de macht over.
In een tweede fase, twintig jaar later, is er geen weg terug en moet Obs om de macht te behouden iedereen die hem wantrouwt afslachten.

"I'm in blood
Stepp'd in so far, that, should I wade no more,
Returning were as tedious as go o'r."
(Macbeth, Shakespeare)

In de derde fase, nog eens twintig jaar later, komen Obs en Lady Obs aan hun einde. Lady Obs wordt krankzinnig bij het besef dat haar macht aan het tanen is en sterft. In een gevecht met Duffy (Macduff) wordt Obs uiteindelijk onthoofd en komt er een einde aan de terreur.

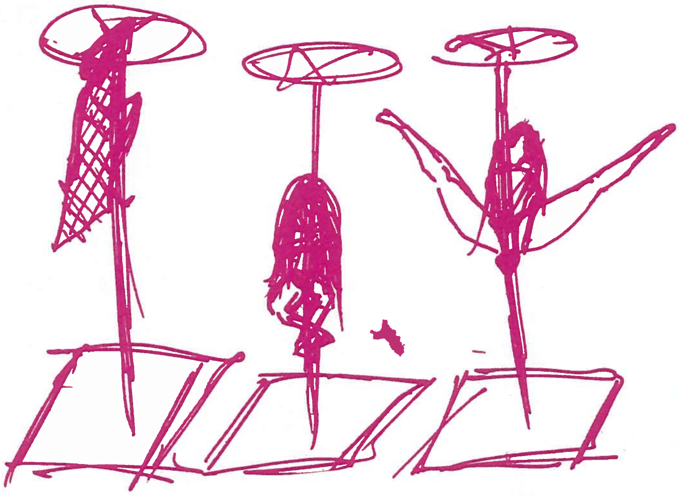

CARRA

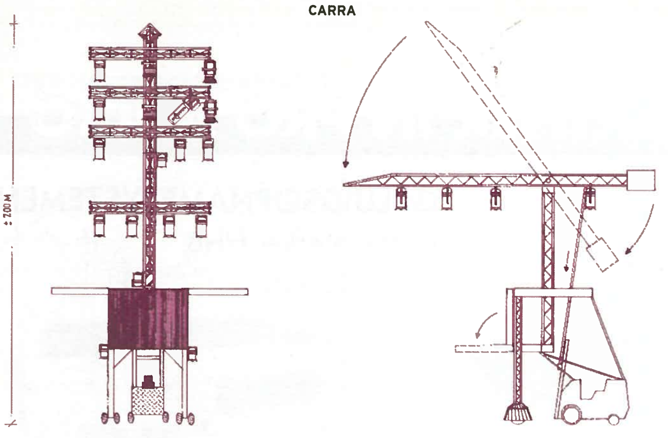

vooraanzicht zijaanzicht

TORRO

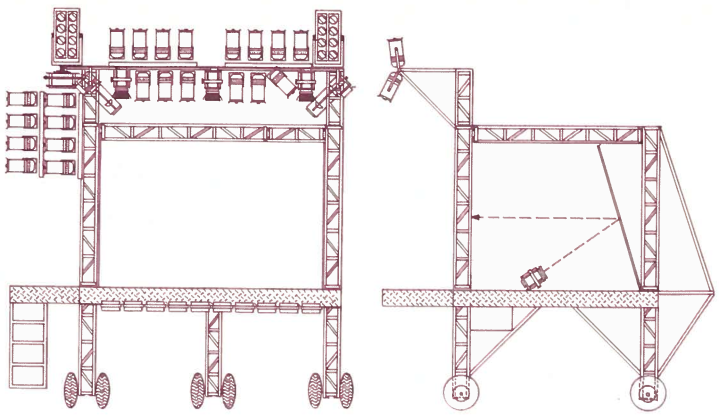

vooraanzicht zijaanzicht

CINTA

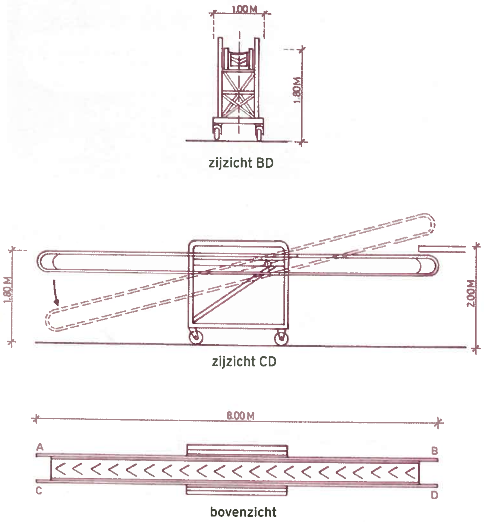

CARRITO

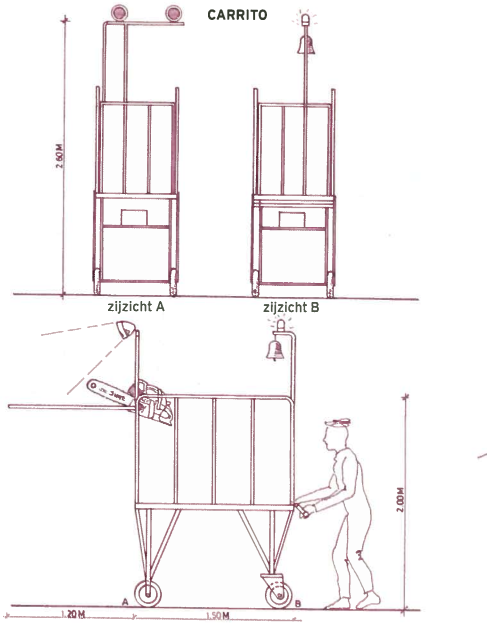

"THE ELEPHANT" (PLATFORM)

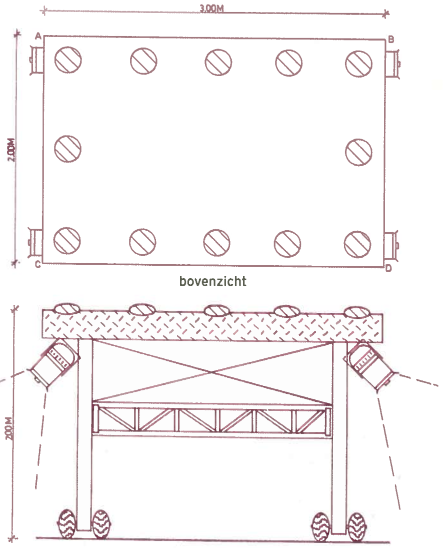

baus

OBS Mobiele machines en objecten

A. Carra (aantal: 2)

De Carra's zijn grote verrijdbare projectieschermen, opgebouwd uit trussen. Ze rijden op vijf beweeglijke wielen, elk wiel heeft uit twee banden. De binnenruimte is volledig in beslag genomen door het projectiesysteem: twee 3D-projectoren, gestuurd door twee DVD-spelers, en een grote schuingeplaatste spiegel om het volume beperkt te houden (de afstand tussen projectoren en scherm wordt zo gehalveerd). Vóór het scherm doet een uitbouw dienst als podium voor een muzikant, diverse instrumenten en drie geluidsboxen. Bovenaan is er een uitkraging met een twintigtal schijnwerpers, meestal volgspots, die vooral de ruimte verlichten. Het licht op het podium komt voornamelijk van de geprojecteerde beelden op het projectiescherm. De Carra is verder uitgerust met een aantal special effects, zoals materiaal voor kleine explosies en een douche. De Carra's zijn met enorme kabels verbonden aan de generatoren. Vijf personen sturen met de hand deze Carra's doorheen het publiek.

B. Torro (aantal: 2)

Op een vorklift zijn een speelvlak en een lichtparaplu gemonteerd die met een pompsysteem op en neer kunnen worden gelaten. De voorste wielen zijn flexibel en het geheel is bestuurbaar van op de vorklift. In opgerichte toestand is de Torro zowat zeven meter hoog. Ook hier zijn accessoires ingebouwd voor special effects, en een lus voor de zogenaamde *Jassenster*. De *Jassenster* is een grote metalen sterconstructie die open en dicht vouwt. Aan elke ster hangen 32 jassen en in de kraag van elke jas hangt een zakje rijst en een zakje water. In de scene van *The War* bevestigt men ze aan de Torro's.

C. Carrito (aantal: 2)

De Carrito's zijn kleine metalen karretjes, iets groter dan een boodschappenkarretje uit het grootwarenhuis. Ze dienen vooral om het publiek uit elkaar te drijven en om attributen, zoals de jassen in *The War*, te verzamelen. Aan de Carrito's zijn lampen en trekriemen met belletjes bevestigd.

D. Cinta (aantal: 1)

De Cinta is een verrijdbare constructie waarop een lopende band van zowat acht meter lengte is gemonteerd, die zowel in horizontale als in hellende stand kan geplaatst worden. De motor staat zichtbaar opgesteld. Op de Cinta bevinden zich ook nog twee ingebouwde houders voor de fakkels tijdens *The Funeral* en één houder voor het recipiënt met bloedzakjes bij de *Matanza*. De bediening gebeurt door drie personen.

E. Elephant (aantal: 1)

De Elephant is een klein mobiel platform, ongeveer de helft van de Torro, met ingebouwde douche. Bij de *Striptease* wordt een doek rond de paraplu gehangen zodat de Elephant een tent op wielen lijkt. Bij de dood van Lady Obs plaatst men een bad juist voor de paal op het platform.

F. Arma (aantal: 2)

De Arma's zijn etagestellingen op flexibele wielen. Het bovenvlak dient als podium, op de andere vlakken bevinden zich boxen en koffers met attributen. Tijdens *Obsessions* zit een personage op het tweede schap in een cellofanen hokje. De manipulatie in de ruimte gebeurt door twee personen.

EML YOUR PARTNER IN PRO AUDIO

KABELS EN CONNECTOREN :
Multikabelsystemen op maat, Fastline, Hosa, Litton Veam,Neutrik,...

MICROFOONS VOOR ALLE TOEPASSINGEN
Audio-Technica, Crown, Electro-Voice, Micron

GELUIDSOPNAMESYSTEMEN
Fostex, Mackie, HHB, Genex, Spendor

MIXERS VOOR IEDERS BUDGET
Cadac, Mackie, Fostex, Soundtracs...

DYNAMISCHE PROCESSING :
Drawmer, Focusrite, LA Audio, Sabine

INTERCOM EN MUZIEKDISTRIBUTIE
Bouyer, Metro Audio.

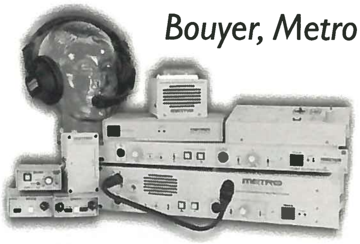

GRATIS Voorontwerp + advies

GELUIDSVERSTERKINGS-SYSTEMEN OP MAAT
Crown, DAS, Electro-Voice, Mackie, Mc Tique, Nexo...

AKOESTISCHE ANALYSE EN CORRECTIE
LA Audio, Sabine

Documentatieaanvraag *Markeer a.u.b.*

Pro Audio

D P
- AUDIO - TECHNICA : mics, mixers, headphones
- BOUYER : industrial sound equipment, 100V
- CADAC : automated live mixing consoles
- CEDAR : audio restoration
- CHESLEY : CD-players, turntables (DJ's)
- CROWN : amplifiers, mics
- DAS : speaker systems
- DRAWMER : EQ & dynamics, + tubes
- ELECTRO-VOICE : speakers, amplifiers, mics
- FOCUSRITE : pré-amps, EQ's, comp/lim, convertors
- FOSTEX : DAT rec., multitracks, speakers, mics
- GENEX : MO recorders
- HARTKE : speakers & amplifiers for bass guitars & bass guitars
- HHB : portable DAT recorders, CD-R recorder
- LA AUDIO : signal processing
- MACKIE : analogue & digital mixers, amps, speakers
- MC TIQUE : speaker systems
- METRO AUDIO : intercom systems
- MICRON : wireless mic systems

Pro Audio

D P
- NEXO : speaker systems
- PHONIC : equipment for DJ's
- SABINE : feedbackcontrollers, delay's, EQ's
- SOUNDTRACS : analogue & digital mixers
- SPENDOR : studio monitors
- TUBE-TECH : tube gear, signal processing
- VEGA : wireless intercom systems

D=Documentatie
P=Prijs

- EML PRO AUDIO CATALOGUE (NL of FR)
- ....

Accessories

D P
- AUDIO ACCESSORIES : patchpanels, acc.
- FASTLINE : cables, connectors
- HARTING : multi-connectors
- HHB : recording media, tapes, CD-R's
- HOSA : cables, adaptors, acc.
- KM : cable drums
- K&M : mic stands, speaker stands
- LITTLITE : gooseneck lights, acc.
- LITTON VEAM : audio-multiconnectors
- NEUTRIK : connectors, adaptors
- OMNIMOUNT : mounting systems for speakers
- SOCAPEX : multi-connectors
- SWITCHCRAFT : connectors

Light
- STARWAY : light & special effects

FAX-BACK Info - inquiry document

BEDRIJF : .... TEL.: ....
NAAM : .... FAX : ....
STRAAT : .... NR : ....
GEMEENTE : .... POSTCODE : ....
ACTIVITEIT: ....

Bel of fax Raf Lenssens voor meer informatie, een demo of voor een vrijblijvend bezoek:
Tel: 09/ 236.37.18 Fax 09/ 236.37.19 GSM : 075/ 66.98.49

EML Bijvennestraat 1A - 3500 Hasselt - Tel 011/23.23.55 - Fax 011/23.21.72
E-mail sales@eml.be - Website http://www.eml.be

OBS Het gevecht in de ruimte

Scenario van het gebeuren

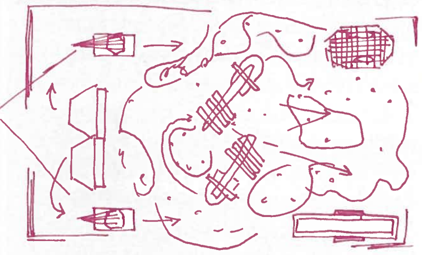

1-3 Obsessions

Het publiek verzamelt in de foyer. Aan elkaar geketende, met slijk besmeurde acteurs jagen het publiek naar een onverlichte ruimte. Zij reciteren flarden teksten van Shakespeare, voorspellen de toekomst aan de toeschouwers en geven hen 'n 3D-brilletje met de dringende vraag dit op te zetten. De acteurs vechten onderling, er ontstaat chaos. Iedereen komt tenslotte in de voorstellingsruimte terecht, waar vreemde opgesloten personages onder lichtbundels staan. Twee naast elkaar opgestelde schermen (Carra) projecteren 'night-visions', dit zijn opnamen die live tot stand komen met een infrarood camera. De muziek vangt aan met zeer zware bastonen. Na een tijdje komen de acteurs uit hun 'hokken' te voorschijn en vertellen over hun obsessie. Eén bij elke Carra, twee op de Cinta, één op elke Torro, twee op de Elephant. Ze vertellen hun verhaal zeer geagiteerd met roepen, schreeuwen en slaan. Elke acteur heeft zijn eigen voorwerp om zijn verhaal duidelijk te maken, zo bijvoorbeeld Gudula met een grote schaar. Het geluid van stromend water is het teken voor de acteurs om zich te begeven naar de douches. Dan begint het boven hen te regenen en één na één houden ze op over hun obsessies te praten en staan stil. De acteurs verdwijnen en op beide schermen komen een reeks slogans in zwart-wit zoals: *Reality is a lie, Thank you for choosing Obs, Life danger, Never touch the machines, Don't forget your glasses,...* Na deze slogans volgt een enorme knal en verschijnen beelden van een gelaat waaruit de ogen ontploffen. Dan zetten de Carra's en Torro's zich in beweging.

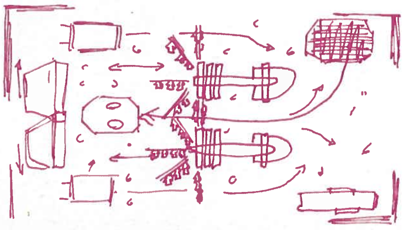

4-5-6 The War

De *Jassensterren* worden op de Carrito's naar de Torro's gereden en eraan vastgemaakt. Een stem roept Obs en B, die op de Arma's zitten, om tegen de jassen te vechten. De Elephant komt hen van de rekken halen. Ze trekken hun zwaard en gaan het gevecht aan met de Torro's. Heel luide gitaarmuziek weerklinkt, de Torro's rijden rond, de Elephant volgt. Obs en B slaan met de zwaarden de jassen van de sterren. Deze vallen tussen het publiek. Acteurs ruimen de jassen (lijken) op met de karretjes. Aan de Carrito's hangen bellen en een soort motorzaagje om de weg vrij te maken. Er ontstaat verwarring bij het publiek. Obs verslaat de laatste jas, er spuit een wolk uit de jas (brandblusser) en de oorlog is gedaan.

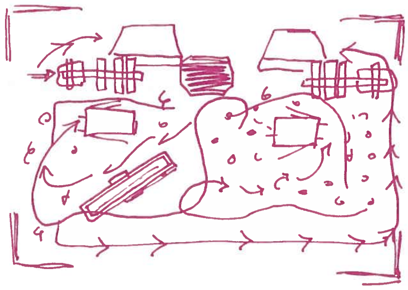

7-8 TV-Show 1

Obs en B komen terecht in een TV-spelletje. Op de schermen verschijnen beelden i.v.m. het voorspellen van de toekomst (dierenriem, handlezen,...) op dat moment weerklinkt de tune van een TV-spelletje: "Op een dag zal ik zijn wat ik vandaag niet ben". Op de schermen zien we twee presentatoren die de krijgers vertellen dat dit spel hun toekomst zal bepalen. Drie hostessen helpen de deelnemers met de proeven. Obs wint en B zal vermoord worden. Tijdens de prijsuitreiking rijdt men de Koning wandelend op de transportband (Cinta) doorheen het publiek. Hij gooit confetti rond en besmeurt zich met bloed en sperma. Twee hostessen rijden langs hem in de Carrito's en spuiten kleine flesjes bloed leeg tussen het publiek.

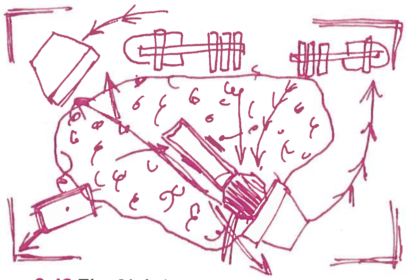

9-12 The Striptease

Begeleid door opzwepende muziek bewegen de Elephant en Carra 1 zich langzaam door de ruimte. De paraplu op de Elephant is nu met een doek bekleed in pyramidevorm en van binnenuit verlicht met een blauwe spot. Bij stilstand trekt men het doek weg en zien we Lady Obs bovenaan de paal zitten. De muziek wordt explicieter, "Suck, suck, suck me to the paradise", en Lady Obs begint aan een ordinaire striptease rond de paal.
Op de schermen van beide Carra's zien we schaamlippen op en neergaan. De koning wordt hierdoor verleid en rijdt naar haar toe op de Cinta.
Hij danst met haar en zij zet zijn kroon op haar hoofd. Op het scherm van Carra 2 begint een TV-presentatrice te roepen: "What are you doing?..." De koning neemt beduusd zijn kroon terug en vertrekt. Obs komt op Torro 2 naar Lady Obs gereden. Ze verleiden elkaar, maar Lady Obs geeft niet toe: Obs moet eerst een opdracht volbrengen. Ze zet hem een virtual reality-helm op en geeft hem een futuristisch wapen. Obs begeeft zich richting koning en denkende dat hij vlinders vangt steekt hij de koning dood. Lady Obs neemt de koningskroon en kroont OBS.

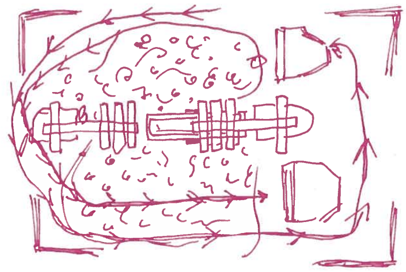

13 Banket

De troon van de koning (Cinta) is nu een banket, zijn lichaam de feestmaaltijd. Obs, Lady Obs en vier burgers zitten er rond. Lady Obs spoort Obs aan om het hart van haar man eruit te rukken en verplicht hem om het op te eten. Obs voelt zich ongemakkelijk. B verschijnt op Arma 2 en roept Obs, die uit angst een van de burgers bedreigt. Uiteindelijk wordt B aan de lichtparaplu boven het banket opgehangen. Obs jaagt de burgers weg (Torro 2 rijdt achteruit). De dode koning gaat rechtop zitten en begint samen met B en de burgers Obs en Lady Obs uit te lachen. Ze verdwijnen uit het beeld en laten beiden verbaasd achter.

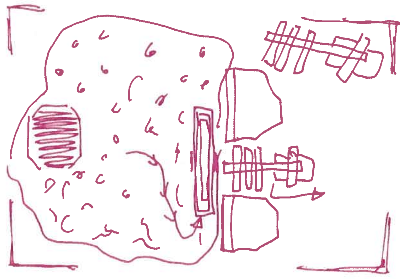

14 TV-Show 2

Lady Obs en Obs staan verbouwereerd op de Cinta. De TV-presentatoren van TV-Show 1 verschijnen op het scherm en herinneren hen aan wat ze hebben moeten doen om koning en koningin te worden (jassenoorlog, TV-show, striptease, moord op de koning, ...) en waarschuwen voor tegenstanders.

Obs krijgt een wondermiddel waardoor hij onverslaagbaar zal zijn tot de dag dat het bos beweegt en "no man born out of a woman, will be able to conquer you".

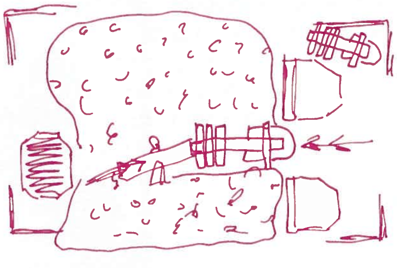

15 Matanza

Obs huurt een leger om zijn tegenstanders op te zoeken. Als ze een tegenstander vinden brengen ze hem op de transportband waar Obs hem doodt. De muziek brult "Search, search the next one". Op de schermen verschijnt een berg bloederige lijken. Het licht gaat uit. De doden applaudiseren.

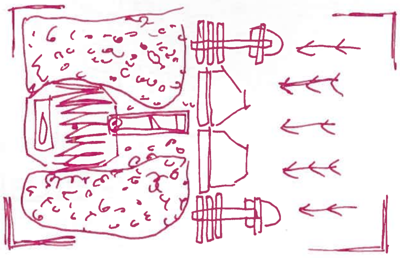

16 The Bath-scene
17 The birth of Duffy
18 Duffy kills Obs

Lady Obs zit op de Elephant in het bad, en krijgt het bloed niet van haar handen. Ze probeert de striptease opnieuw. Dit lukt haar niet vanwege het bloed. Ze valt uitgeput neer. Obs komt naar haar toe op de Cinta. Hij tilt haar op en ze sterft met een wilde schreeuw als een krankzinnige.
Op de schermen van Carra 1+2 verschijnt een dode zwangere vrouw waarin iets beweegt. De muziek geeft het geluid van een kloppend hart. Aan de lichtbalk boven het scherm van Carra 1 hangt een placenta in plastic (een grote zwarte zak), die maar langzaam naar beneden komt en scheurt.
Samen met veel water komt de naakte Duffy tevoorschijn, die met een zwaard in het publiek springt. Duffy rukt op naar de Cinta (Obs) en beklimt die. Na enkele mislukte pogingen roept Duffy de Carra's ter hulp. Op de schermen verschijnen tientallen jassen en de Carra's rukken op tot voor de Cinta, onder wilde marsmuziek. Het publiek wordt mee samengedreven. Duffy klimt op de band en onthoofdt Obs.

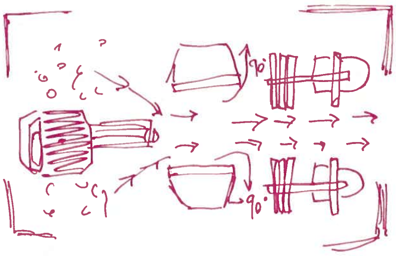

19 The End

Onder de tonen van het TV-spel maken de Carra's en Torro's de weg vrij voor het publiek. Op de schermen verschijnt *La Fura dels Baus 2000*.

OBS Perceptie van de voorstelling

Het theater van La Fura dels Baus is een vorm van totaaltheater dat verschillende technieken, stijlen, materialen en motieven door elkaar gebruikt. Hoewel deze voorstelling een vrij concrete verhaallijn heeft, is de voorstelling eerder beeldend dan verhalend. De oorsprong van La Fura dels Baus ligt bij het straattheater en dat is duidelijk te merken. Net als bij straattheater is het verrassingselement heel belangrijk in de voorstelling. Het publiek kan dan ook niet passief toekijken maar wordt tot actieve deelname gedwongen. Deze interactie houdt in dat het publiek zich vrij in de ruimte van de voorstelling kan bewegen. Een ander belangrijk aspect van de actieve deelname is dat het publiek fysiek bij de voorstelling betrokken is. Niet alleen is het publiek medespeler, ook moet het regelmatig de rijdende platformen ontwijken. Net zoals in de Middeleeuwen bestaat deze voorstelling uit verschillende 'wagens' die elk een ander decor voorstellen. Het is door het verplaatsen van de machines en platformen dat telkens een nieuw scènebeeld ontstaat. Het gebruik van verschillende middelen en technieken en het feit dat bij de productie mensen uit verscheidene disciplines en kunstrichtingen betrokken zijn, maakt van de voorstelling een echt 'gesamtkunstwerk'. Niet alleen bevat Obs elementen van het straattheater en de middeleeuwse wagenspelen, ook bevat het invloeden van het theater van Artaud (Théâtre de la Cruauté) en de performance-kunstenaars (Fluxus-beweging) uit de jaren '70. Dat is niet verwonderlijk als je weet dat La Fura dels Baus in die tijd op dat gebied actief was. Vooral het manipulatieve karakter van de voorstelling doet daaraan denken. Het publiek wordt immers op een heel directe manier geterroriseerd (zeer luide muziek, fysieke dreiging van acteurs en machines) en meermaals bespat en besmeurd met bloed en ingewanden. De nadruk van het gebeuren ligt hierdoor overwegend op de zintuiglijke waarneming en niet zozeer op de vertelling. einde

Reflectie op de voorstelling
Sara V.D.R.

Obs is een pretparkvoorstelling van Macbeth, een eerstegraadslezing. Macbeth gaat over macht, macht maakt bang, het publiek moet bang gemaakt worden. Zo eenvoudig is de redenering. Om dat publiek bang te maken wordt gebruik gemaakt van twee typische truuks: veel lawaai (muziek en explosies) en overal bewegende elementen. Gedurende de hele voorstelling moet het publiek zo veel bewegen en zoeken waar het moet staan, kijken en luisteren, dat het nooit echt goed weet wie wat en waar staat te doen. Het publiek staat dus letterlijk nooit rustig stil, wegwezen is de boodschap.
De voorstelling die ik 13 keer gezien heb, ging telkens vooral over de striptease van Lady Obs. Nadat de constructies twee maal bewogen hebben, heeft het publiek al begrepen dat die bewegingen nodig zijn voor de volgende scene. Alles wordt als een spel beschouwd, niet meer echt.
De hele voorstelling heeft mijns inziens een veel te hoog MTV-gehalte: alles flitst en beweegt en knalt, maar op een afstand. Het lijkt één grote technische studie. Voor de technici die aan deze voorstelling meewerkten is dat fantastisch, maar het is maar zeer de vraag of het publiek daar een boodschap aan heeft.

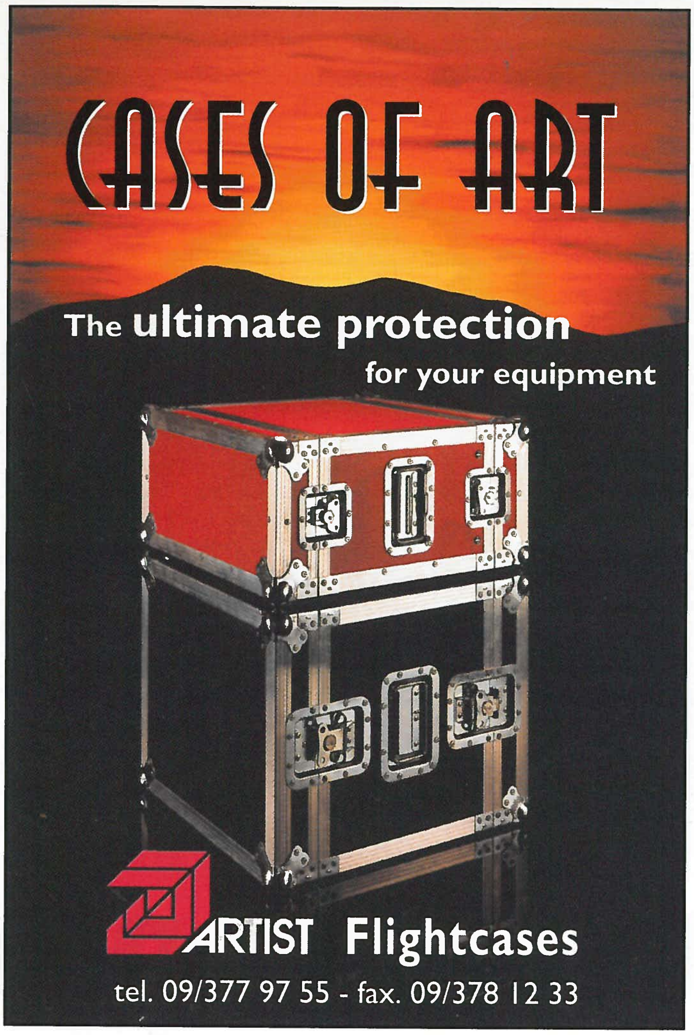
CASES OF ART
The ultimate protection
for your equipment
ARTIST Flightcases
tel. 09/377 97 55 - fax. 09/378 12 33

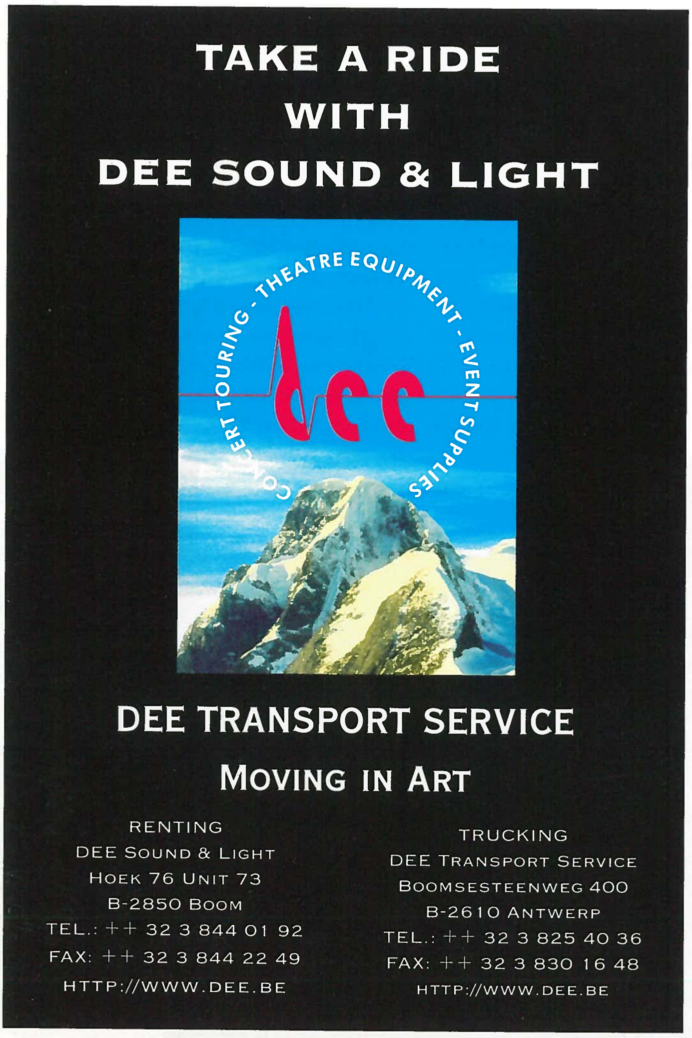
TAKE A RIDE
WITH
DEE SOUND & LIGHT
THEATRE EQUIPMENT - EVENT SUPPLIES
CONCERT TOURING -
dee
DEE TRANSPORT SERVICE
MOVING IN ART
RENTING
DEE SOUND & LIGHT
HOEK 76 UNIT 73
B-2850 BOOM
TEL.: ++ 32 3 844 01 92
FAX: ++ 32 3 844 22 49
HTTP://WWW.DEE.BE
TRUCKING
DEE TRANSPORT SERVICE
BOOMSESTEENWEG 400
B-2610 ANTWERP
TEL.: ++ 32 3 825 40 36
FAX: ++ 32 3 830 16 48
HTTP://WWW.DEE.BE

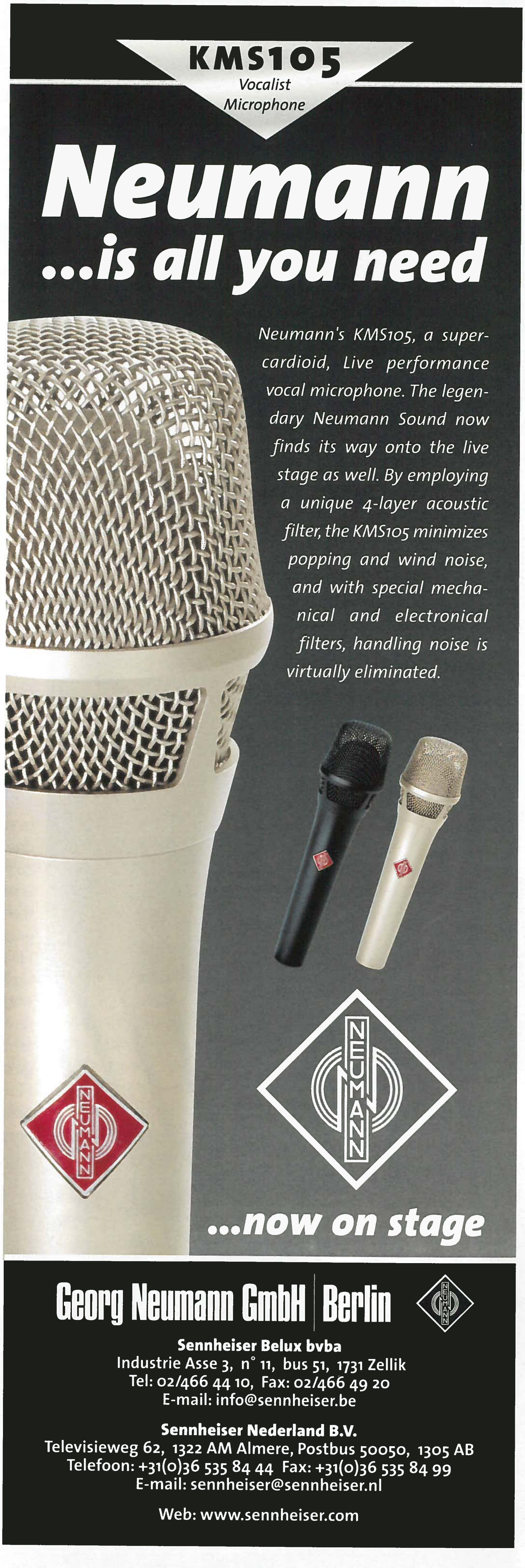
KMS105
Vocalist
Microphone
Neumann
...is all you need
Neumann's KMS105, a super-cardioid, Live performance vocal microphone. The legendary Neumann Sound now finds its way onto the live stage as well. By employing a unique 4-layer acoustic filter, the KMS105 minimizes popping and wind noise, and with special mechanical and electronical filters, handling noise is virtually eliminated.
NEUMANN
...now on stage
Georg Neumann GmbH | Berlin
Sennheiser Belux bvba
Industrie Asse 3, n° 11, bus 51, 1731 Zellik
Tel: 02/466 44 10, Fax: 02/466 49 20
E-mail: info@sennheiser.be
Sennheiser Nederland B.V.
Televisieweg 62, 1322 AM Almere, Postbus 50050, 1305 AB
Telefoon: +31(0)36 535 84 44 Fax: +31(0)36 535 84 99
E-mail: sennheiser@sennheiser.nl
Web: www.sennheiser.com

Uit "Aars" regie Luc Perceval

FOTO • PHILE DEPREZ

Op de tonen

interview TOM TIMMERMAN

EEN GESPREK MET

Complexloos. Dat is wel het minste wat je van kostuumontwerpster Ilse Vandenbussche kunt zeggen. Met grote sereniteit en vastberadenheid gaat ze nu al weer een decennium lang op zoek naar de essentie van het kostuum in een theatrale context. Zo gaf ze een stuk Vlaamse theatergeschiedenis mee kleur en vorm: van *Joko* naar *Schlachten* en terug via *Aars*.

Ze betaalt mijn koffie. Ze praat over het een en ander, opmerkelijke dingen soms, terloops gezegd. Ze praat met haar handen. Handen die het lauwe kopje koffie vasthouden, en die zo vaak stoffen hebben gevoeld, gewikt en gewogen. Ogen die voortdurend op zoek zijn, naar inspiratie, naar wat zou kunnen kloppen, juistheid met net dat tikkeltje verrassing. En een gemoed dat op vertrouwen is gebaseerd. Nadien nam ik afscheid, drukte die handen, onderzocht die ogen een laatste keer, en was op weg naar mijn tram huiswaarts. Hoe aangenaam, bedacht ik, als het ego niet meer hoeft mee te spelen, te weten waar te gaan en te staan zonder onnodige ballast. Hoe onaangenaam, bedacht ik, dat men dat zo weinig tegenkomt. Complexloos. Dat is wel het minste dat je van kostuumontwerpster Ilse Vandenbussche kunt zeggen.

Haar manier van werken is schatplichtig aan de creatieve bom die *Joko* (1993) was. Het organisch samenvloeien van de elementen spel, vorm en inhoud. Het natuurlijk evolueren met de volledige cast, het observeren van de acteurs... Hoe hun lichaam beweegt onder de woordenstroom, of het zijn in de ruimte. Hoe haar blik zich dan verengt tot enkel de productie waarmee ze bezig is. Hoe mensen in de straat getaxeerd worden, onderzocht naar die mogelijke clou. Sedert *Joko* ontwerpt ze ook niet meer aan de tafel. Ze kijkt en voelt aan, bedenkt vooraleer ze met materialen aan de slag gaat. Ze recupereert veel, gebruikt oude dingen. "Het idee gaat aan het ontwerp vooraf.

Bij Luk Perceval krijg ik een zeer grote vrijheid. Hij weet wat hij wil en ik vul dat aan. Ik krijg de vrijheid om dat volledig zelf in te vullen. We praten bijna nooit over de kostuums. De verbale interactie is eigenlijk miniem. Het komt allemaal perfect samen, zonder woorden. Eerst ontwerpt Katrin Brack het decor, dan ik de kostuums, en vervolgens Enrico Bagnoli het licht. We voelen elkaar perfect aan. We spreken trouwens alledrie een andere taal, dus dat is wel handig zo." Ze gelooft dan ook zeer sterk in de functionaliteit van het theaterkostuum.

"Ik doe niet enkel mijn ding, los van de rest. De repetities geven mij de voedingsbodem, vormen de basis voor mijn ontwerp. Men mag nooit denken: daar komt een kostuum op. Nee, het is altijd een acteur die moet verschijnen."

FOTO • MATTHIAS HORN

Schlachten het Toneelhuis, 2000

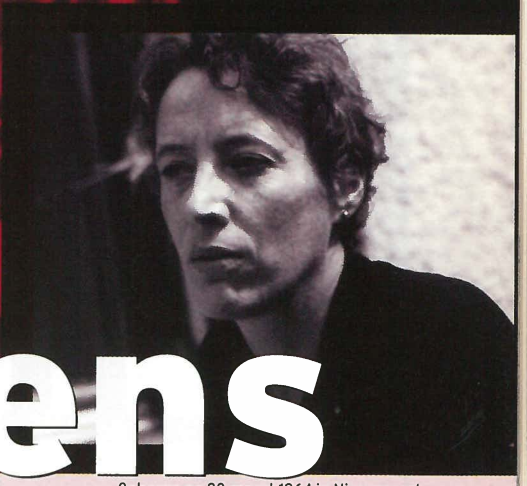

van een mens

SE VANDENBUSSCHE

Zoektocht

Begin de jaren '90 begon ze bij het Speelteater van Eva Bal, naast wat freelance werk voor de VRT. Een ietwat donker hoofdstuk want daar was ze verantwoordelijk voor o.a. de 'fashion-mistake' Carmen, naast de andere Kampioenen uit de populaire televisiereeks. De overstap naar Perceval en de zijnen werd echter vlug gemaakt en sindsdien is het hek van de dam. Vandaag werkt ze vooral voor het Toneelhuis, naast Perceval ook voor de nieuwere lichting met ondermeer Tom van Dijck en Jorgen Cassiers, volgend seizoen ook voor Han Kerckhofs. Een samenwerking waar ze naar uitkijkt. "Soms voel je aan wanneer het wel eens zeer interessant kan worden. Met Han heb ik dat." Als ik haar over de evolutie van haar werk spreek, kijkt ze ietwat verrast op. "Ik voel het helemaal niet aan als een evolutie. Iedere productie is steeds weer een nieuw gegeven waar je bijleert en nieuwe dingen ontdekt. Maar een evolutie? Ja, natuurlijk wel als je het vergelijkt met mijn periode in het Speelteater. Maar anders? Nee. Je verwerft wel meer bagage wat het makkelijker maakt, maar anderzijds wordt het daardoor ook moeilijker om steeds met iets nieuws voor de dag te komen. Ik begin altijd weer van nul. In die zin is *Aars* eigenlijk moeilijker dan *Ten Oorlog*. Je werkt op een smallere basis: de kostuums moeten zo sereen mogelijk zijn, het moet bijna lijken alsof ze er niet zijn. Terwijl je met *Ten Oorlog*, met zo'n grote cast, enorm veel kunt doen. Er moeten zoveel kostuums gemaakt worden dat

	Geboren op 20 maart 1964 in Nieuwpoort
'82 - '84	**Fotografie en Film** K.A.S.K. - Gent
'86 - '90	**Mode en toneelkostuum ontwerper** Koninklijke Academie voor Schone Kunsten - Antwerpen
Vanaf '90	**Freelance kostuumontwerpster** bij o.a. VRT, VPRO, TUBBAX TV, Blauwe Maandag Cie, Speeltheater, Toneelhuis.

Enkele producties:

Joko Luk Perceval, 1993
Ten Oorlog Luk Perceval, '96 - '97
Vrijen met dieren Stany Crets, 1995
Franciska Luk Perceval, 1998
Zakken kinderprogramma - VPRO, 1992
Aars Luk Perceval, 2000

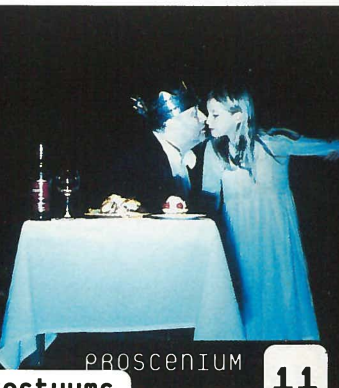

het eigenlijk makkelijker wordt. Na het uitwerken van de grote lijnen, de oervormen, kan ik beginnen met het inkleuren of invullen van elk personage door middel van de juiste stofkeuze en de kleur voor het kostuum. Het is soms een lange zoektocht naar het gepast materiaal.
En natuurlijk is het heerlijk om een heel jaar lang aan een productie te kunnen werken. Je krijgt zelden de kans om zoiets te doen."

Mensen

Als ik haar vraag naar haar toekomstplannen en aspiraties of dromen voor de toekomst, blijkt weer de basis voor haar keuzes: mensen. Er is niet echt iets waar ze naar uitkijkt, tenzij wat op haar afkomt. "Ik zou natuurlijk kostuums kunnen maken voor een productie waar ik niet achter sta, maar dat zou niet goed aanvoelen." En internationaal?
"Als ik aan een productie werk, wil ik dat de acteurs begrijpen waarom ze een bepaald kledingstuk dragen. Zij geven mij feedback en vice versa. Een gezamenlijk groeiproces. Maar als ik in Duitsland ga werken bijvoorbeeld, dan moet ik opboksen tegen het systeem, dat zo veel hiërarchischer is. Je hebt er de regisseur, de assistent, het atelier enzovoort. Mijn relatie met de acteurs is daar heel anders. Oké, het is allemaal zeer efficiënt, ze kunnen alles verwezenlijken als ze willen, maar ik heb het al eens gedaan, en ik zie me het niet meteen opnieuw doen als ik de ploeg niet ken." En dan toch: "Al sluit ik natuurlijk niks uit."
Hoe werkt ze dan met de nieuwe structuur van het Toneelhuis? Veel acteurs van de vroegere Blauwe Maandag Cie lopen immers wat verloren van productie naar productie en zijn op zoek naar een nieuwe, vastere basis. "Ja, je hebt natuurlijk de ploeg met heel wat mensen daaromheen. Vroeger was het allemaal wat nonchalanter. Nu heb je ook eigen ateliers, meer mensen, een productieleider enzovoort. In die zin is het wel makkelijker. Niet het Duitse systeem, dat niet, maar ergens tussenin."

Ontwerpen

En dan die handen opnieuw, hoe ze de stof voelen. En de ogen, hoe ze de materialen zien. "Bij *Aars* moesten we natuurlijk aan de weet komen hoe de stoffen reageren op water, in welke mate ze krimpen en uitrekken, vervormen, tegen het lichaam aanplakken en verkleuren door de chloor. Naast het functionele, in dienst van de acteur, wordt mijn keuze mede bepaald door het karakter van de personages.
Zoals bijvoorbeeld in *Ten Oorlog* met een rok voor Bollingbroke in natuurlijk, krachtig, stevig, mannelijk leder en die van de Koning die gemaakt werd in goudkleurig satijn: een rijk, verwijfder materiaal. Of de ordinaire, goedkope outfit van het Franse Hof in nylon en synthetische stoffen in felle kleuren, terwijl Hendrik VI werd uitgedost in donkere, zware fluwelen stoffen die de duistere periode, de barok weerspiegelen.

Als ze zo taktiel werkt, zo op het proces gericht, hoe gaat ze dan om met de weg die vele designers vandaag inslaan: het ontwerp on screen. Kleren moeten niet meer gemaakt worden om verkocht te raken: je ontwerpt ze op je Mac, je stopt ze rond een virtueel model en morgen lopen Cher of Madonna er mee te pronken."
"Ik ben wel bezig met nieuwe technologie, al heb ik nog niet mijn manier gevonden om de mogelijkheden ervan echt te benutten. Ik ben sowieso niet iemand die achter een bureau zit en tekeningen maakt. Ik hoop wel dat het me leert om vernieuwende dingen te maken. Maar het moet natuurlijk uitvoerbaar zijn: wat op papier lijkt te kloppen, valt soms uiteen op de scène. Vandaar dat ik toch eigenlijk meer werk met wat ik in mijn omgeving vind, wat mensen dragen. Daarom ben ik voortdurend op zoek in winkeltjes, op marktjes. Hetzelfde geldt voor de nieuwe technostoffen of voor papier of zo. Het moet steeds passen binnen een productie."

Verkleedpartij

Voor *Aars* gaat Perceval op zoek naar het tribale van de lower bass, naar de collectieve primaire ervaring van het rave-fest. Hij slaagt er echter niet in dezelfde snaar te raken. Wat met de intensiteit van het theater? "Je bedoelt is het theater niet passé? Misschien als je op een conventionele manier met teksten omgaat.Wie zit immers op een zoveelste *Wachten op Godot* te wachten? Maar wat Luk probeert met *Aars*, vind ik boeiend. Die nieuwe mengeling van muziek, dans en theater is een interessante evolutie. Volgens mij is dat de te volgen weg: het theater mag beïnvloed worden door verschillende disciplines. Bij *Aars* bijvoorbeeld is de muziek o zo belangrijk, het begint allemaal bij dj Eavesdropper."
We praten nog wat verder over *Aars*, over de kritiek en hoe vaak de bal wordt misgeslagen, over compromissen en er toch voor gaan... en over de koffie. Ik druk haar hand en ga op weg naar mijn tram huiswaarts. Door grootmoeder op schoot gepakt om de kunst van het naaien onder de knie te krijgen, van jongsaf aan levend in een verkleedpartij, ooit kortstondig fotografe, maar nu een van de meest gerespecteerde designers van Vlaanderen, zonder blabla. Hoe aangenaam, bedenk ik, als het ego niet meer hoeft mee te spelen, te weten waar te gaan en te staan. Hoe onaangenaam, bedenk ik, dat men dat zo weinig tegenkomt. Dan begin ik te lopen, want deze tram wil ik absoluut niet missen.

einde

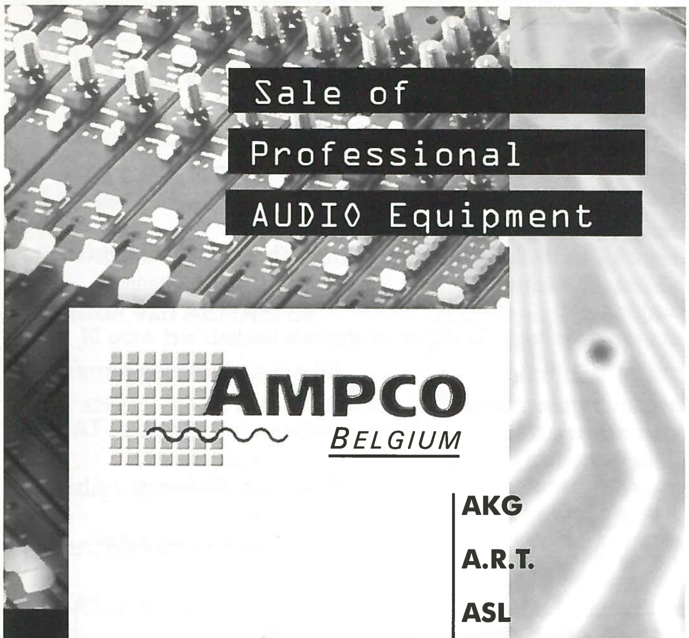

Sale of
Professional
AUDIO Equipment

AMPCO BELGIUM

¥ PASKLARE OPLOSSINGEN VOOR ELK PROJECT
¥ ADVIES, ONTWIKKELING, REALISATIE
¥ TECHNISCHE ONDERSTEUNING EN OPVOLGING
¥ BEKABELING
¥ AKOESTISCHE STUDIES
¥ EXCLUSIEVE DISTRIBUTIE AMPCOPRODUCTEN

AKG
A.R.T.
ASL
BSS
CREST Audio
DDA
MARTIN Audio
MIDAS
RENKUS-HEINZ

AMPCO BELGIUM HOEK ¥ 76 UNIT 72 ¥ 2850 BOOM
TEL : (03) 844 67 97 ¥ FAX : (03) 844 67 46

valmet
A member of Metso Corporation

VALMET PANELBOARD NV
Pr. Pattynstraat 1
8870 Izegem-Kachtem
Tel. 051/33 55 88
Fax 051/31 38 15
E-mail:
panelboard.belgium@valmet.com

ONTWERPEN, BOUWEN EN ONDERHOUDEN

- **Beweegbare podia**
- **Podia voor discotheken**
- **Brand-schermen**
- **Rookluiken**
- **Decorliften**

REFERENTIES
- Bourla theater (Antwerpen)
- Luna theater (Brussel)
- NTG (Gent)
- Museum voor Sierkunst (Gent)
- CC Gildhof (Tielt)
- Zuiderkroon (Antwerpen)
- Theaterzaal (Aarschot)
- Sotto's (Zottegem)
- Schouwburg (Leuven)
- Zillion (Antwerpen)

Bourla theater als orkestbak - voorpodium - zaalverlenging

ALP LIFT

- 5 modellen met werkhoogte tot 12m.
- Korte stabilisatoren: dicht bij de muur werken is mogelijk.
- Conform de laatste Europese veiligheidsnormen (CE).

- 5 modèles avec une hauteur de travail jusqu'à 12m.
- Stabilisateurs court: travail près du mur est possible.
- Conforme aux principales normes de sécurité européennes (CE).

ALP-PHC

8035•001

VERBIEST nv.
Industriezone "Berkenhoek" • B-2861 Onze-Lieve-Vrouw-Waver
Tel.: 015/75 49 59 • Fax: 015/75 62 88
www.verbiest.be • e-mail: sales@verbiest.be

MCE 7

DT 290

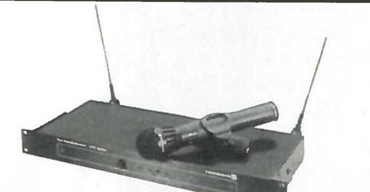

S 350 H

F 200

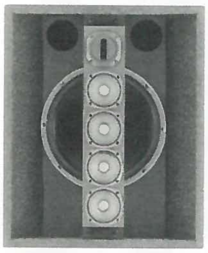

beyerdynamic

- Deze fabrikant van studio-micro's en -hoofdtelefoons met zijn stevige reputatie als leverancier van kwaliteitsprodukten stelt een nieuw gamma microfoons en hoofdtelefoons voor.
  Dit omvat "onzichtbare" theatermicro's (MCE 7), gehomologeerde en (als enige) volledig kristalgestuurde draadloze sets S 250 en S 350 (NO mechanical sound!), micro's voor scène-beluistering (SHM 22); grensvlak- en shotgunmicro's, enz.
  Het nieuwe gamma hoofdtelefoons omvat het model DT 250 en de afgeleide headsets met micro DT 280 en DT 290. Comfort en kwaliteit verzekerd!!!
- *Ce fabricant, qui a la réputation depuis longtemps de fournir des produits de haute qualité, présente une nouvelle gamme de microphones et casques. Celle-ci se compose de micros "invisibles" pour théâtre (MCE 7); de micros sans fil homologués, les seuls à être complètement pilotés par quartz et qui n'ont pas un son mécanique, le S 250 et S 350; de micros d'écoute de scène, le SHM 22; de micros de surface à gradient de pression, de micros fusils, etc.*
  La nouvelle gamme de casques comprend le modèle DT 250 ainsi que les combinaisons micro-casque dérivées, les DT 280 et DT 290. Confort et qualité assuré!

DYNACORD

- Dynacord, U allen wel bekend, omvat het complete gamma van professionele audio-produkten, zoals mengpanelen, versterkers, digitale processoren en hoogwaardige luidsprekersystemen.
  De realisatie van HiFi-weergavekwaliteit in uw theater/cultureel centrum is ons streefdoel!!!
- *Dynacord, qui n'est plus à présenter, offre une gamme complète de produits audio professionnels comme mélangeurs, amplificateurs, processeurs digi-taux et systèmes de haut-parleurs de haute qualité. La réalisation d'une qualité sonore HiFi dans votre théâtre/centre culturel est notre but!!!*

n.v. a. Prévost s.a. Houtweg 7 1130 Brussel/Bruxelles Tel.: 02/216.80.25 E-mail: sales@prevost.be

DECORWEEFSEL

ARLITEX n.v.

DOEK!

brede weefsels voor dekor
tissus grande largeur pour décor

Doorniksesteenweg 151 · 8580 Avelgem
tel. 056/64 89 28 · fax 056/64 89 30

GORDIJNEN

VARIATEX

Theatertextiel

Eigenaarsstraat 17
2300 Turnhout
Tel./Fax (014) 41 72 73

THEATERTEXTIEL & TECHNIEK

Pandora

THEATERTEXTIEL & TECHNIEK

Visit our new website

www.pandora-tt.com
tel. 32(3) 236 84 40 fax. 32(3) 236 23 02

KLANK EN LICHT

BVBA
sonoro
audio services

Verhuur van concertinstallaties

!! NIEUW !!
Verhuur repetitieruimte 300 m²

Pierre Leconte
Klokkestraat 84
2570 Duffel
Tel.: 015/32 27 46
Fax: 015/32 27 47

SONO SIA ANTWERP
INDUSTRIES

Totale technische logistiek voor evenementen zowel huur als aankoop
Belichting en geluidssystemen
podia, decor

Mortelsesteenweg 41 • 2540 Hove
Tel. 32 (3) 454 32 03 • Fax 32 (3) 454 32 04
E-mail SIA@Pandora.be

ProSpot bon

Gelieve deze bon op te sturen of te faxen naar

Making Magazines
Baudelostraat 29
9000 Gent
fax **09-233 80 87**

Ik bestel **4 opeenvolgende inlassingen** onder **ProSpot.**

Prijs per inlassing	**2.000 BF** ex.BTW
4 inlassingen	**8.000 BF** ex.BTW
+ magenta	**500 BF**/inlassing

☐ Ik wens een steunkleur (magenta-rood)

De advertenties worden per inlassing gefactureerd (Buitenland +500 BF per factuur)

☐ Het materiaal wordt opgestuurd tegen de 1ste van de maand voor verschijning

☐ Gelieve mij te contacteren in verband met advertentiemateriaal

Rubriek *Rubrique*

Firma *Société*

Naam *Nom*

Adres *Adresse*

Postcode *Code postal* Gemeente *Localité*

Tel. *Tél.* Fax *Fax*

BTW *TVA* Handtekening *Signature*

Van 3 tot 8 juli kon men in Santiago de Cuba terecht voor het jaarlijkse Caribbean Festival. José Antonio Prades Hung is voorzitter van ACITAE, de Cubaanse vereniging die bij OISTAT is aangesloten. Op zijn uitnodiging om dit festival bij te wonen, bleken ook verschillende OISTAT-leden te zijn ingegaan. Men besloot dus van de vreugd een deugd te maken en tijdens het festival ook nog enkele OISTAT-activiteiten in te lassen.

Jerôme Maeckelbergh en zijn eega Christa kwamen als eerste gasten aan en werden door José Antonio in Havana Airport verwelkomd met een reuzeboeket bloemen. Het vervoer naar hun Casa Particular gebeurde in een pracht van een Buick uit de jaren '50. Weldra bleek dat deze rijdende museumstukken geen uitzonderingen zijn. De staat beschermt dit rijdende patrimonium door een uitvoerverbod.

Ondertussen was ook Jochen Meyer (Duitsland) aangekomen. De vroege vogels werden in Havana rondgeleid door een welbespraakte Cubaanse architect-scenograaf, de heer Tamari. In de kronkelige straten van La Habana Vieja zindert het leven op een intense manier. Het is heerlijk proeven van de edele decadentie van dit buitengewone maar vervallen overblijfsel van vier eeuwen koloniale architectuur.

Een heel bijzondere wandeling door de Callejón de Hamel toonde het naïeve en fantastische universum van Salvador Escalona, autodidactisch artiest, die geïnspireerd werd door Dalí, Miró en Picasso. Bezield door de Santería waarin de Afrikaanse goden schuilgaan achter heiligen uit het christendom, heeft hij zijn visioenen geprojecteerd op de grijze muren en verlepte gevels van een hele straat.

Dag 1 30 juni 2000

Op het programma, Matanzas, een stad gelegen aan een van de grootste baaien van het eiland en ongeveer anderhalf uur rijden van Havana. Daar werden we vervoegd door Ivo Kersmaekers en de twee Joegoslavische collega's Angelina Atlagic en Miodrag Tabacki. We schreven ons in aan de balie van het Hotel el Louvre, een klein paleis uit 1894 in koloniale stijl, gelegen naast het Museo Farmacéutico aan het Parque de la Libertad. Daar kregen we voor het eerst te maken met een vaak voorkomend probleem in Cuba: gebrek aan stromend water. Verouderde of niet meer functionerende waterpompen zijn daar niet vreemd aan. Een emmer water kon in het beste geval enkele zweetdruppels en wat stof wegwerken, maar als je het

Cuba Libre!

tekst laura crow

of hoe er ook tijdens een onofficiële OISTAT-bijeenkomst danig wordt gewerkt...

bewerking christa + jerôme maeckelbergh

(ingekorte versie, volledig verslag op BASTT website)

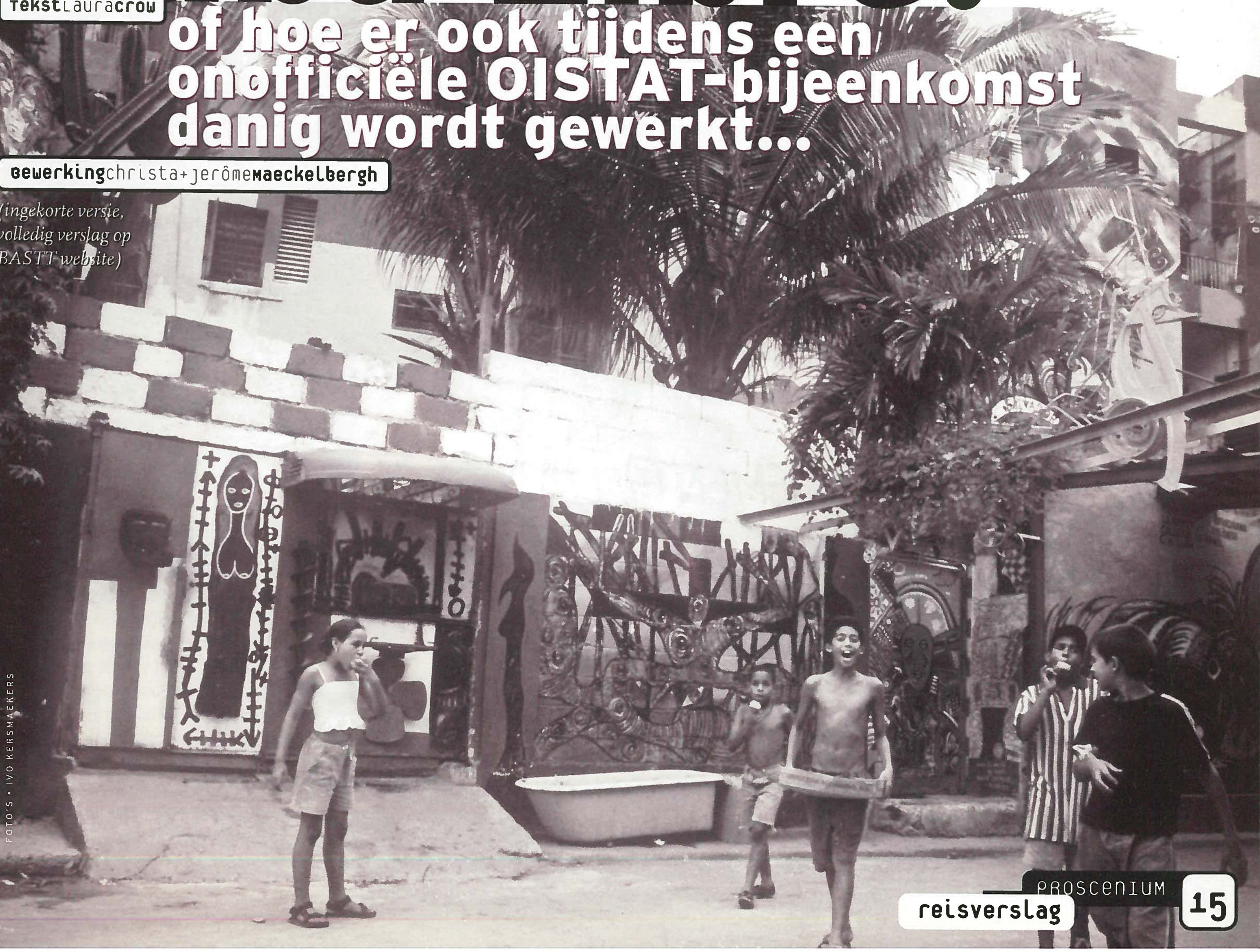

FOTO'S • IVO KERSMAEKERS

dan 's anderendaags ook nog zónder dat emmertje moest stellen...
Het Sautotheater is een mooi voorbeeld van neoklassieke architectuur en werd gebouwd in 1862. Lange tijd was dit het bekendste theater van Cuba: Caruso en Sarah Bernardt traden er op. Nu is het nog slechts een slaperig theatertje met een klein plaatselijk gezelschap dat enkele voorstellingen per jaar verzorgt, maar dat evenwel ook als receptief theater voor een aantal dans en zang-groepen uit Havana of Santiago de Cuba werkt.

Dag 2 1 juli 2000

Een uitgelezen trip naar het langwerpige schiereiland Varadero: wit zand, de zee azuurblauw, smaragdgroen en turkoois. Een geschenk van de natuur en een waar toeristenparadijs, maar niet echt Cuba. Voor rustigere oorden, ver van het mensengewoel, kan je beter op een van de kleinere eilanden terecht.

Dag 3 2 juli 2000

Bezoek aan het Papalote Poppentheater in Matanzas. Dit is een klein maar vermaard gezelschap: vijf vertolkers die met eenvoudige middelen rondreizende voorstellingen verzorgen in Bunraku stijl, vermengd met figurentheater en klassieke hand- en stangpoppen. Die avond vertrokken we met de nachttrein richting Santiago de Cuba. De comfortabele airconditioning van deze trein zal overdag wel een weldaad zijn, maar zorgde 's nachts voor onderkoelde reizigers.

Dag 4 3 juli 2000

's Morgens uitstappen in het station van Santiago de Cuba, de warmte van de zon en de ontvangst van José Antonio tegemoet. Voor de vrouwen alweer grote boeketten bloemen en voor de mannen Cubaanse sigaren! Na het inkwartieren in kamers van Casas Particulares werden we vergast op een welkomstlunch ten huize van José Antonio. Later op de avond werden we in de Jacas Ceramicas Exhibition Hall verwacht voor een cocktail.

Dag 5 4 juli 2000

Verzamelen in het UNEAC House (Union Nacional de Escritores y Artistas de Cuba) voor de spreekbeurten van Ben Tzion Munitz (Israël) en Rick Thomas (USA). Eerste verrassing: in plaats van de beloofde witte wand keken we op naar vier afgebladderde groene muren. Gelukkig was er nog een effen grijs deurtje dat wij dan maar als projectiescherm gebruikten om de kleuren van de dias toch niet te veel geweld aan te doen. En dat met een toestel dat tot zeven meter breed kon projecteren.

Papalote poppentheater • Matanzas

Ten huize van José Antonio

Affiche Teatro Papalote • Matanzas

Ben Tzion demonstreerde een programma voor het simuleren van een lichtontwerp in een 3D-voorstelling. Dit deed hij aan de hand van de productie *Julius Caesar*, waarvoor onze John Bogaerts voor de scenografie tekende. Een goed voorbeeld van hoe de computertechnologie de communicatie tussen lichtontwerper, regisseur en scenograaf kan ondersteunen. Vooral indien geografische afstanden veelvuldig direct

TAT
TOUARTUBE nv
7700 Moeskroen

PODIUMELEMENTEN
TRIBUNES
TONEELTECHNIEKEN

Tel.: 056 / 33.13.44
Fax: 056 / 33.48.33

contact onmogelijk maken. Het computerprogramma tekent in vectorlijnen. In outline modus kunnen verschillende groepen lichtbronnen hun lichtworp uittekenen in verschillende kleuren (bv. voor frontlicht, zijlicht, backlight). Dit is wel nodig, daar anders deze outline tekening erg onduidelijk zou worden door een overaanbod van lichtlijnen. De *renderings* van de verschillende taferelen zijn niet fotorealistisch, wat de snelheid bevordert. De computerbeelden geven vrij ruw de gewijzigde lichteffecten weer. Naast de *rendering* van een bepaald tafereel werd telkens ook een foto getoond van de productie zelf.
Hierna volgde Rick Thomas met een voorstelling van zijn geluidsontwerp voor *The Masque of the Red Death*, van Edgar Allan Poe. Hij benadrukte de emotionele kracht van het gebruik van muziek in deze productie. Rick las het gedicht voor, begeleid door de soundtrack. Hij verduidelijkte daarmee hoe de muziek telkens weer de geladen inhoud achter de woorden kan benadrukken of aanvullen.
's Namiddags ontdekten we per boot de baai van Santiago de Cuba. Santiago is na Havana de grootste stad van Cuba en de 'bakermat van de revolutie'. Santiago werd gesticht in 1541 en draagt daarom de titel van oudste stad van Amerika. De wijken lopen licht glooiend af naar de baai, waardoor je een mooi uitzicht hebt op de architecturale eenheid van de stad. De bevolking is een product van de grootst mogelijke rassenvermenging: Spanjaarden, inwoners van de Caraïben, Indianen, zwarte Afrikanen, Fransen uit de 18de eeuw, Aziaten enzovoort. Naar verluidt vind je hier de mooiste 'mulatas' van het land.
Santiago heeft ook een rijke culturele traditie, van poëzie en muziek, én er is het vermaarde carnaval in juli.

Dag 6 5 juli 2000

Rick Thomas en Anette Mc Gregor (USA) startten met de voorstelling van een video- en soundproject. Zij vertoonden een videomontage met geluidsontwerp geconcipieerd voor *The Creature*, een nieuw multimedia werk met medewerking van de Purdue Universiteit.
Daarna volgde een bezoek aan het Marti-Kindertheater. Zij beschikken slechts over een antieke technische uitrusting, zoals een paar ouderwetse three-color strip lights uit de jaren '50 en wat oude floodlights. Geen dimmers; eenvoudige lichtschakelaars zorgen voor de bediening. Er stond wél een nieuwe Mackie geluidstafel, maar er is geen hoop op verdere systeemuitbreiding. Ook dit theatergebouw wordt zoals menig ander nu meestal als filmzaal gebruikt. Een hoge toneeltoren en een oud tegengewichtsysteem met henneptouwen en met oude stenen gewichten staan er verlaten bij.
Verder wandelen bracht ons naar het Oriente theater. Een ruimer interieur, maar eveneens met een gebrek aan degelijke uitrusting. Dit theater is de thuishaven van het gezelschap Ballet Folklorici Cutumba dat uitmunt in etnische dansen. We genoten ter plekke van een frenetieke repetitie met wild gezwaai van echte machetes; een voorproefje van het Fiesta del Fuego Caribbean Festival dat in het teken van Afrika stond. De choreograaf van deze dansen is Ernesto Arminan, eveneens de regisseur-choreograaf van de befaamde Tropicana Night Club Show in Santiago. Cuba lijkt er wat betreft eigen dramaproducties een vrij povere theatercultuur op na te houden. Alle energie wordt geïnvesteerd in hun schitterende muzikale producties en dansshows, wat vanwege de grote toeristische toeloop economisch gezien allicht interessanter is.

Baai van Santiago de Cuba

... in de Jacas Ceramicas Exhibition Hall

Marti-Kindertheater

Ballet Folklorici Cutumba

Ondertussen vulden de straten zich voor de openingsparade. Naast knappe dansers uit Afrika, waren er ook groepen uit Argentinië, Panama, Cuba en andere Caraïbische landen. De meeste Afrikaanse deelnemers waren studenten die hun studies in Cuba voortzetten en hun eigen streek vertegenwoordigden. Na de parade keerden we terug naar José Antonio's huis voor... andermaal een feestmaal!

Dag 7 6 juli 2000

Opnieuw naar het UNEAC House waar Jerôme zijn project 'OISTAT Designer's Database' zou voorstellen. De technieker bedekten de groene wand met een wit laken, maar iets later gaf de videoprojector het op. Bij meting bleek de toevoer tot 106 Volt gezakt, wat onze videoprojector niet erg appreciëerde. Een poging om dan maar een beschikbare TV-monitor in te schakelen, faalde bij gebrek aan de juiste verbindingskabel... Dan maar met zijn allen rond de PowerBook! Het publiek keek reikhalzend uit naar deze uiteenzetting. Deze 'beta versie' van het databaseproject viel erg in de smaak. Andere presentaties zouden de volgende dag plaatshebben in de Medische Faculteit, waar én een vaste stroomtoevoer kon worden gegarandeerd, én een witte muur!

Die middag kregen we een rondleiding in de Tropicana Night Club. Een gigantisch openluchttheater dat negen jaar geleden werd gebouwd met het oog op cabaretproducties voor toeristisch publiek. Deze open theaterruimte heeft een buitengewone productiewaarde voor Cuba en is bijgevolg bijzonder goed uitgerust qua licht- en geluidsinstallaties en biedt bovendien een ruime centrale draaischijf. José Limia, bijgenaamd Pepin, is verantwoordelijke scenograaf voor de shows. Deeltijdse werklieden maken en bouwen de decors ter plaatse. De meeste aandacht echter gaat naar de uitvoering en de weelderigheid van de kostuums die als het ware een bewegend decor vormen.

Vervolgens de trip naar het Baconao National Park. Een stop in het Pre-Historic Dinosaurus Park; een wonderlijke tropische interpretatie van de prehistorie vol dinosauriërs, tyranosauriërs en andere sauriërs in beton op ware grootte. Ons is verteld dat gevangenen er tien jaar lang aan werkten. Verder op naar het Baconao Park Hotel voor de lunch en de geplande OISTAT-meeting. Deze werd meteen naar het strand verplaatst! Hier volgde een geanimeerd gesprek over de 'OISTAT Designer's Database' die 's ochtends door Jerôme gedemonstreerd was. Dit project zou in aanmerking kunnen komen voor Europese steun in hun 'Culture 2000'-subsidiëringspakket. Er dienen echter verschillende partners gevonden te worden, minstens vijf in Europa, en twee daarbuiten. Jerôme hoopt dat de verscheidene OISTAT-centra's hiervoor warm zullen lopen. Daarom wordt dit nogmaals gepresenteerd tijdens de Scenography Commission meeting in Bregenz eind augustus, evenals tijdens de Education Commission Meeting in Joegoslavië eind september. De reglementen voor de nieuwe aanvragen van dit EU-initiatief zullen in september verschijnen. Drie maanden later moet het volledige dossier met uitgewerkte planning en budgettering ingeleverd worden. Op de geplande Publication and Communication Commission meeting, begin december, kan het geheel afgerond
worden.

Na onze terugkeer in Santiago bezochten we het Teatro Heredia, een ontwerp van de architect Antonio Quintana, bijgestaan door onze José Antonio Prades Hung, verantwoordelijk voor de licht- en geluidsinstallaties en de akoestische inrichting. De bouwwerken voor dit theater startten in 1987 en eindigden in 1991. Voor het interieur stapte men dit maal af van het traditionele rood, goud en zwart en opteerde men voor een koeler blauw gamma. Hier woonden we de galavoorstelling bij waarop de meeste groepen die deelnamen aan de parade ons een waaier van typische dans en zang uit hun contreien aanboden.

...matelier Tropicana Night Club

'n Feestmaal bij José Antonio

'n Bijzondere OISTAT-meeting

Scene - lichtin...

Dag 8 7 juli 2000

Dirk Spillemaekers, diezelfde ochtend nog gearriveerd, had ook een videoprojector bij en startte met zijn lezing. Hoewel van Antwerpse origine, verblijft Dirk al jaren in de VS, waar hij voorzitter werd van de IATSE local 274 (International Alliance of Theatrical Stage Employes). Hij lichtte zijn schoolprogramma bestemd voor podiumtechniekers toe. Hij leidt een tweejarig programma in Michigan (USA) waarbij studenten een praktische opleiding in theatertechniek en rigging volgen. Hij verklaarde niet zonder trots dat zijn eerste groep afgestudeerden allen reeds aan het werk waren. Hij bood aan zijn syllabus ten dienst te stellen van geïnteresseerde OISTAT-leden.

Laura Crow toonde werk van collega's kostuumontwerpers uit de Verenigde Staten die gebruik maken van PhotoShop, Painter en Poser in hun digitale ontwerpen. Te beginnen met Robert Blackman met ontwerpen voor de 'Star Trek' televisieshow. Hij gaat er van uit dat het computerwerk op een efficiënte wijze de talrijke ontwerpen die bij televisieseries vereist zijn, opvangt. Naast werk van Marianne Custers, projecteerde Laura eveneens digitale ontwerpen van Robert Schmidt uit Texas. We zagen een grote verscheidenheid aan

informatie is nu opgeslagen in Excell, en zou kunnen gelinkt worden aan 'Theatre Words', weer een ander project van OISTAT dat theatertechnische termen nu al omzet in verschillende talen. De informatie in deze Theatre Atlas bevat in de eerste plaats een adressenbestand met namen van contactpersonen en fax- en telefoonnummers, en de benodigde technische informatie ten dienste van het productiemanagement.
De Technology Commission werkt eveneens samen met de Europese vereniging 'Technical Communication in Theatre'. Deze werkgroep tracht tot een vergelijk te komen voor het gebruik van gestandaardiseerde tekensymbolen, niet alleen op het vlak van licht en geluid, maar ook in werktekeningen voor scenografie.
Jerôme Maeckelbergh stelde voor om

Net voor zijn vertrek naar Cuba had hij Strata 3D van het web geplukt. Dit is een cross platform 3D software van Strata Corporation, eigenlijk hetzelfde als het bekende Strata StudioPro, maar met minder plug-inns. Strata besliste onlangs deze software gratis te verspreiden. José Antonio kon in extremis nog een publiek bijeentrommelen, maar helaas bleek tijdens de installatie dat je online moest zijn met de Strata website om het registratienummer te kunnen invoeren. Ondanks het feit dat sommige Cubanen e-mail bezitten, hebben zij geen toegang tot het World Wide Web. Ergens in de faculteit zou het wel beschikbaar geweest zijn maar hoedanook voor studenten quasi onbereikbaar.
Daar de aanwezige technieker zeer onder de indruk waren van de mogelijkhe-

picana · Santiago

Voorstelling van de Theateratlas

'digitale stijlen', levendig en attractief op het scherm. Afdrukken van dezelfde ontwerpen daarentegen kwamen nogal 'plat' over. Om te eindigen toonde Laura een stap-voor-stap demonstratie van het gebruik van Adobe-PhotoShop aan de hand van een ontwerp van Robert Schmidt. Zoals te verwachten was, ontstond er daarna een discussie of men het artistieke handwerk wel kan vervangen door computerprogramma's.
Vervolgens stelde Ivo Kersmaeckers de Theateratlas voor. Deze atlas wil een uitgebreide keuze aan theatertechnische informatie verschaffen van al de theatrale ruimtes, per land, ten behoeve van rondreizende producties. Het programma vertaalt reeds automatisch inches in ons metriek stelsel en omgekeerd. De

mee te werken in deze groep, als link met de Scenography Commission.
Als laatste bracht Harald Reichelt (Duitsland) een kort verslag van 'ShowTech', van 10 tot 13 mei 2000 in Berlijn waar hij verschillende activiteiten organiseerde. Conferenties en presentaties tijdens deze ShowTech focusten op specifiek scenografisch gerelateerde onderwerpen zoals bijvoorbeeld methodes voor gevorderde professionele trainingen. Van 13 tot 15 mei was er aansluitend een Scenografie Congres, met als onderwerp 'Ontwerpen voor theater, film en televisie'.
Nadien trok iedereen er op uit om te lunchen. Niet zo Jerôme, die tussen twee happen geroosterde kippenbout door een extra workshop klaarstoomde.

den van Photoshop tijdens Laura's presentatie die ochtend, besliste Jerôme daarom de 3D demonstratie te vervangen door een PhotoShop-workshop.
Hij zal contact opnemen met Strata Corporation om het registratieprobleem voor Cubaanse belangstellenden zonder web acces aan te kaarten en ze te vragen naar een oplossing.
Die avond met z'n allen naar de alom geroemde Tropicana Show. Zoals verwacht een prachtige collectie aan kostuums, gedragen door goddelijke dansers en danseressen. Knappe lichteffecten en schitterende muzikale begeleiding. De choreografieën konden ons niet steeds bekoren. De dansers zijn nog steeds op hun best wanneer ze zich volledig laten gaan op het ritme van de tropische klanken.

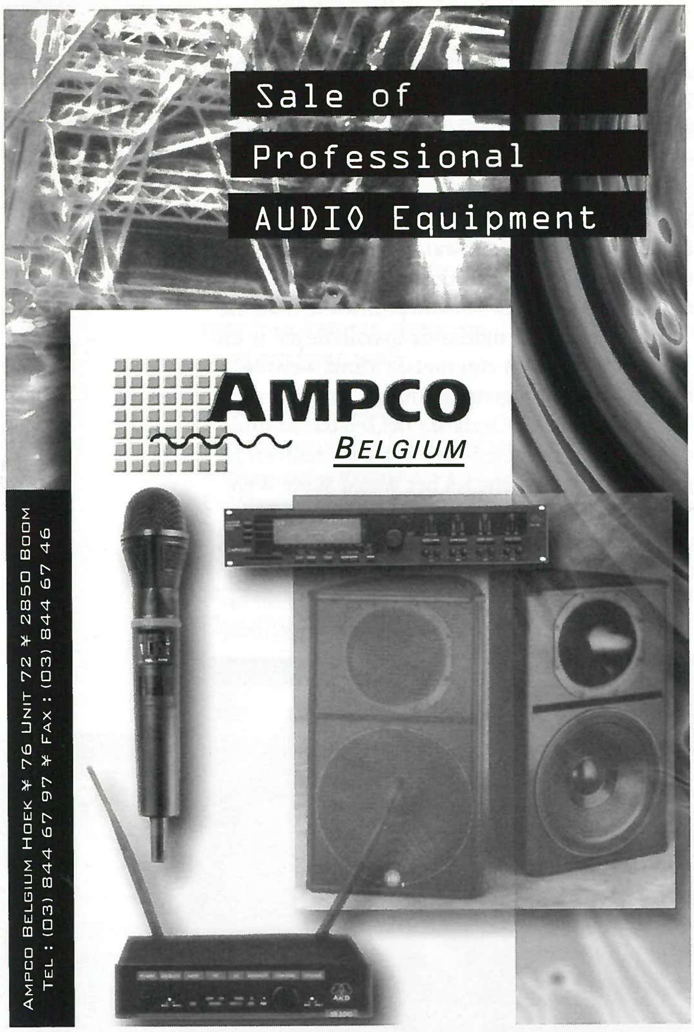

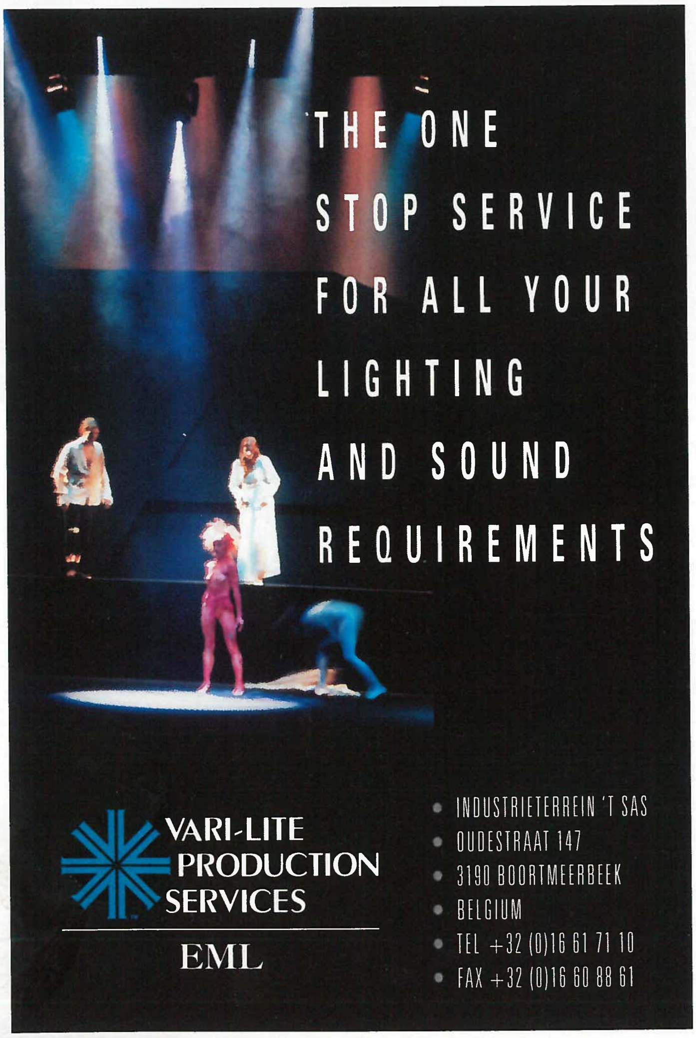

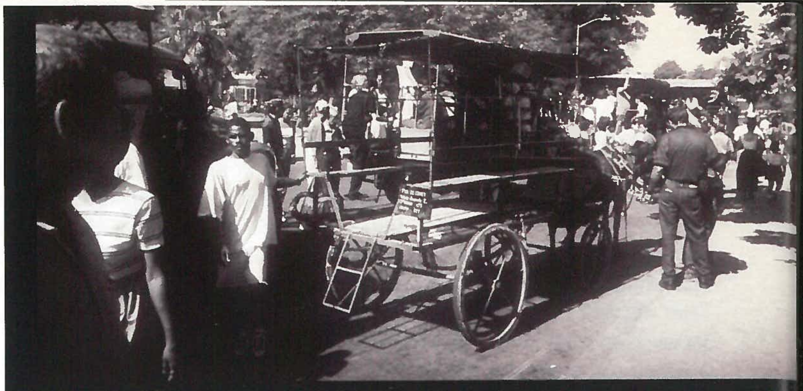
Openbaar vervoer in Cuba

Dag 9 8 juli 2000

Voor zijn tweede voordracht in het UNEAC House mocht Jerôme de videoprojector van Dirk Spillemaekers gebruiken. Maar ook deze bleek niet bestand tegen de weer te lage stroomtoevoer, wat andermaal resulteerde in een kleinbeeldpresentatie op de portable computer. Een journalist van de Communistische partij onder het publiek gaf blijk van belangstelling voor de digitale mogelijkheden voor techniekers, zodat de presentatie van de OISTAT Designer's Website evolueerde in een betoog over multi-media, en CAD en 3D als communicatiemiddel in theaterproducties. Nadien hadden we een kort onderhoud met de voorzitter van UNEAC, Rodulfo Vaillant Garcia, waarbij hij ons bedankte en aanmoedigde om een volgende keer terug te komen om het Carnaval bij te wonen. Hierna verspreidde de groep zich om de afsluitingsparade van het Caribbean Festival te vervoegen. De parade begon met een protestbetoging voor het milieu. Ook die laatste avond gebruikten we om op de valreep nog enkele afspraken te maken. Richard Thomas als geluidsontwerper en Jochen Meyer als lichtontwerper, zullen zich samen met Ivo Kersmaeckers inzetten om lighting en sound designers aan te moedigen te integreren in de werking van zowel de Technology Commission als de Scenography Commission. Miodrag Tabacki zal trachten naar Bregenz te komen om daar de vorderingen van de Joegoslavische website te demonstreren. Mogelijk zou het niet tijdig verkrijgen van een visum voor hem een probleem kunnen scheppen. Laura Crow zou nog langer in Cuba verblijven om de Carnaval voorbereidingen van zowel Santiago als Havana te volgen. Het verslag daarvan wordt dan meteen geplaatst op de Costume Group Website, die zij eveneens in Bregenz zal voorstellen. Tijdens het afscheidsdiner ten huize van José Antonio waren de dankwoorden niet van de lucht. José Antonio was erg blij met de respons op zijn invitatie, en wij dankten José Antonio en zijn vrouw Barbara voor hun gastvrijheid, gulheid en vriendelijkheid. Viva Cuba Libre!

einde

Viva Cuba Libre!

Aanwezige OISTAT leden

Belgium
Mr. Ivo Kersmaeckers,
Mr. Jerôme Maeckelbergh
Cuba
Mr. Josi Antonio Prades Hung
Mr. Pedro Marzan
Mr. Alejandro Gomez Vale
Germany
Mr. Harald Reichelt
Mr. Jochen Meyer
Israël
Mr. Ben Tzion Munitz
Slovenia
Mr. Marko Gorjanc
Mr. Arcan Matjaz
USA
Ms. Laura Crow
Ms. Annette McGregor
Mr. Richard K. Thomas
Mr. Dirk Spillemaeckers
Yugoslavia
Ms. Angelina Atlagic
Mr. Miodrag Tabacki

Verslag Technology Commission OISTAT
Boedapest, Hongarije, 15-18 juni 2000

voor het Petőfi Theatre in Veszprém

n sfeer aan boord

Tekst Ivo Kersmaekers

Een boottocht op de Donau, georganiseerd door het Hongaarse OISTAT-center OPAKFI, zorgde er meteen voor dat iedereen de gelegenheid kreeg de jetlag wat te verwerken en voor een kennismaking in ontspannen sfeer. Dit protocol bleek eenvoudig: de vertegenwoordigers van de twaalf deelnemende landen hadden mekaar al eens ontmoet. De deelnemers waren (van links naar rechts op de groepsfoto): Sàndor Böröcz (gastland Hongarije), Adriana Raicu Petre (Roemenië), Louis Janssen (Nederland), Erik Westerlund (Zweden), Ivo Kersmaekers (België), Jean-Pierre Decaudin (Frankrijk), Andrzej Sosnowski (Polen), John Mayberry (Canada), Timo Tuovila (Finland), Bruno Groesel (Oostenrijk), Masaji Ito (Japan) en David Ramsey (USA).
Er werd dus snel overgegaan tot de dagorde, te beginnen met de lopende projecten:

De Theateratlas

Er blijken in de verschillende landen wat onduidelijkheden te zijn betreffende het invullen ervan. Vooral de Engelse technische termen zorgen voor verwarring. Elk land zal dus zorgen voor een eigen vertaling. Binnenkort vind je de Nederlandstalige versie op de BASTT-website, en binnen afzienbare tijd ook de Franstalige. Om theaters in andere landen op te zoeken, moet je via de OISTAT-site.

Overzicht van toegelaten frequenties voor zendmicrofoons

Het aantal landen wordt uitgebreid en de bestaande ge-updated. De volledige lijst vind je op de OISTAT-site.

Equipment Standards

Prof. Bruno Groesel heeft wereldwijd alle standaarden betreffende theatertechnisch materiaal verzameld, met de bedoeling er een vergelijkende studie over te maken. Nu blijkt dat alleen Oostenrijk, Duitsland, Zweden en Japan een dergelijke standaard hebben, wordt dit project stopgezet.

We kregen ook uitleg over projecten waar andere organisaties mee bezig zijn:

ESTA

De Entertainment Services & Technology Association schrijft standaarden uit voor de entertainment industrie, zoals bijvoorbeeld de DMX standaard. Alvorens een standaard vast te leggen, wint men eerst uitgebreid advies in bij allerlei belangengroepen. De ontwerpen worden gepubliceerd op hun website, waar je er ook op kan reageren. De Technology Commission vraagt iedereen die zich geroepen voelt zijn steentje bij te dragen in deze discussie.

Theatre Technical Training

Eind mei vond in Turku, Finland een Europees congres plaats over theatertechnische opleidingen. Timo Tuovila bracht verslag uit over deze bijeenkomst die werd georganiseerd in samenwerking met UNI EUROPA MEI en PEARLE, beide projecten van de Europese Unie. Dit resulteerde in aanbevelingen en het oprichten van een werkgroep die er voor moet zorgen dat deze in de praktijk worden geïmplementeerd.

Technical Communication in Theatre

Dit TCT project, werd al uitgebreid besproken in Proscenium nr 14. Dit van oorsprong Europees project werd voorgesteld aan de commissie en kon op grote belangstelling rekenen. De aanwezige landen maken zich sterk om de op handen zijnde Europese normen te laten uitgroeien tot een wereldwijde norm.

De nieuwe Nederlandse wetgeving op theatertrekken

Louis Janssen gaf een heldere uiteenzetting over het wat en waarom van de nieuwe regels. Zoals vaak werden deze eerst wat lacherig onthaald, maar naarmate de geanimeerde discussie vorderde, groeide de belangstelling voor een regelgeving rond veilig en gezond werken op de scène. De commissie ziet hier een groot braakliggend terrein; in de toekomst zal men een aantal projecten hierrond opstarten. Dat dit noodzakelijk merkten we bij bezoeken aan oudere en recent vernieuwde theaters in Hongarije. Hoewel deze alle goed zijn uitgerust op gebied van licht, klank en vooral mechanische hulpmiddelen, zien we toch overal onveilige installaties en vaak ronduit gevaarlijke werksituaties. Iedereen beseft terdege dat niemand van de aanwezige landen zonder zonden is… Wordt vast en zeker vervolgd.

einde

Motoren van de elektrische trekken van het Madách Theatre in Boedapest

BASTT
users.skynet.be/bastt
OISTAT
www.oistat.nl
ESTA
www.esta.org/tsp
TCT
www.dthg.de/tct

Brengt een echte

EEN REACTIE...

"Veiligheid bij culturele werkzaamheden" was het thema van de Fevecc/ BASTT contactdag op 22 juni in Kortrijk. "Een explosieve materie" schertste moderator Piet Van Loocke op een bepaald moment tijdens het panelgesprek, en dat hij het daarmee bij het rechte eind had bleek wel uit het verder verloop ervan. Maar ook wie niet aanwezig was die dag, weet waarschijnlijk wel uit ervaring hoe hoog de gemoederen over het onderwerp kunnen oplopen. Overigens een typisch fenomeen voor zowat alle situaties waar grote en tegenstrijdige belangen op het spel staan. Het eerste wat men zich bij een dergelijke discussie kan afvragen, is wie allemaal betrokken partij is en wie een legitieme stem in het kapittel heeft.

- De artiesten (acteurs, regisseurs, scenografen enz...),
- De technici van de speelplekken (theaters en schouwburgen),
- De technici van de reizende gezelschappen, een groep waarvan de belangen niet altijd samenvallen met die van de vorige groep,
- Het publiek,
- De organisator van de voorstellingen,
- De verkoper van een voorstelling (verbonden met het gezelschap of een extern verkoopbureau) of de zakelijke vertegenwoordiger van het gezelschap,
- De toeleveringsbedrijven voor veiligheidsproducten (inclusief private keuringsinstanties en verzekeraars),
- ... en een hele reeks anderen die we trachten op te sommen, evenwel zonder volledig te zijn: beheerders van gebouwen, wetgevende organen (overheid, Europese gemeenschap), enz...

Uiteindelijk gaat het niet om een definitieve lijst, maar om het aantal belanghebbenden en invalshoeken in de discussie aan te geven en om uit te maken wiens belangen de doelstellingen van het veiligheidsbeleid mee bepalen en wat de prioriteiten zijn.

Ouverture tot het debat, duet of meerstemmig koor?

Wil men tot een overeenkomst komen die door iedereen daadwerkelijk toegepast wordt, dan moeten de belanghebbenden die deze moeten uitvoeren en ondersteunen, er zich in terugvinden. Alleen wie het gevoel heeft dat hij heeft meegewerkt aan het akkoord, zal het in de praktijk respecteren. Elke vredesonderhandelaar zal dit beamen.

Laten we eens kijken hoe die verschillende belangen vertegenwoordigd waren in het gesprekspanel in Kortrijk. Het panel bestond uit Eric Christens (vertegenwoordiger van verzekeraar OMOB), Frank D'Haene (BASTT en CC De Schakel te Waregem), Patrick Noë (vertegenwoordiger van Heli, een verdeler van o.a. hoogtewerkers), Stefaan Storme (veiligheidsadviseur van de Koninklijke Muntschouwburg), Piet Van Loocke (moderator, vertegenwoordiger van Fevecc), en Peter Walters (vertegenwoordiger van Boss Paints, een leverancier van o.a. brandvertragende verven).

Het valt meteen op dat een groot deel van het panel ingenomen wordt door bedrijven en organisaties die commercieel belang hebben bij zo streng en rigide mogelijke reglementen en wetten. Nochtans is deze groep niet actief betrokken bij de praktijk van een veiligheidsakkoord. Ik wil hiermee niet zeggen dat ontwerpers en fabrikanten van veiligheidsproducten niet moeten gehoord worden bij het bepalen van het beleid. Ze kunnen wellicht vanuit hun ervaring en specifieke invalshoek een interessante bijdrage leveren, maar je kan je afvragen of hun doelstellingen (lees omzetstijging) zo zwaar op het debat mogen wegen dat ze bijna evenwaardig worden aan de doelstellingen van de artiesten, programmatoren en theatertechnici, of van het veiligheidsbeleid in zijn geheel. Ik meen dat de rol van deze groep duidelijk tot het domein van de middelen beperkt dient te blijven. In die zin waren ze in dit panel echt wel oververtegenwoordigd. Vooral als je ziet dat in datzelfde panel niemand in naam van de technici of de artiesten van de reizende gezelschappen spreekt, terwijl de gevolgen voor deze mensen groot zijn. Vaak moeten ze dezelfde voorstelling in zeer uiteenlopende omstandigheden zo goed mogelijk tot zijn recht laten komen, wat in Vlaanderen zeker niet evident is, gezien de zeer grote technische verschillen tussen de zalen. Bovendien zit een reizend technicus vaak geklemd tussen de vragen en eisen die enerzijds de artiesten aan hem stellen (waarmee hij liefst nog een volgende productie wil draaien), en anderzijds de visie en reglementering van de zaal waar hij zijn voorstelling speelt (waar hij daarna nog met andere voorstellingen zal passeren, liefst in goede verstandhouding). Vaak mag hij bij alletwee het standpunt van de Andere Partij gaan uitleggen. Niet zelden wordt er vervolgens van beide kanten op de boodschapper geschoten: voor de ene is hij een ergerlijke regelneef, voor de andere een onnadenkende chaoot, zelf moet hij vaak vechten tegen een gevoel van chronische schizofrenie. Het is dan ook niet verwonderlijk dat dergelijke situaties wel eens resulteren in een uitzichtloze stellingenoorlog. Waarbij er meer aandacht gaat naar de verdediging van de bestaande posities dan naar het zoeken van een oplossing die de belangen van alle partijen tracht te verenigen. Wat trouwens veel minder slopend zou zijn dan een stellingenoorlog.

Een onevenwichtig samengesteld panel kan de geloofwaardigheid ernstig ondermijnen, wat jammer is gezien de lovenswaardige inzet van de organisatoren voor dit belangrijke thema. Zo werd een deel van de spreektijd ingenomen door

een presentatie van brandvertragende verven. Op zich interessante materie, en ik beweer zeker niet dat de man in kwestie onwaarheden vertelde. Een dergelijk merkgebonden "product placement" hoort evenwel niet thuis in een debat, al genoeg gekleurd door uiteenlopende belangen. Het ware beter geweest dit later apart te behandelen.

Een spel tussen de regels

Het minste dat je mag verwachten van een goed veiligheidsbeleid en bijhorende reglementering, is dat het concrete en praktische resultaten oplevert. Een daadwerkelijke verbetering van de veiligheid voor iedereen dus, met een redelijk en werkbaar evenwicht tussen de belangen van de betrokken partijen. Dat is zeker het oprechte streven van de organisatoren van dit veiligheidsdebat, wat tevens bleek uit de documenten die aan het begin van de dag werden uitgedeeld: we willen graag duidelijke richtlijnen, die ook werkelijk in de praktijk toegepast worden. Die duidelijkheid wordt de eerste plaats de wet kennen", hoor ik collega's wel eens zeggen. Ik heb geen enkele moeite met wetten en regels, maar het is die "eerste plaats" die mij dwars zit. Want wat is het belangrijkste: dat iedereen het verkeersreglement naar de letter naleeft, of dat het verkeer in de praktijk vlot en veilig verloopt ? Het eerste kan natuurlijk helpen om het tweede te bereiken, maar is daar op zichzelf geen garantie voor. Klakkeloos toepassen kan zelfs tot serieuze ongelukken leiden. Wie niet begrijpt waar ik het over heb, moet bij wijze van experiment eens proberen bij druk maar vlot verkeer door de Brusselse tunnels te rijden zonder de wettelijke 40km per uur te overschrijden.
Een schitterend voorbeeld van hoe één en ander aan zijn doel kan voorbijschieten zagen we "live on stage" in Kortrijk: de discussie over het gebruik van vuur op het podium tussen enerzijds Stefaan Storme (KMS) en anderzijds Eric Christens van OMOB. Volgens eerstgenoemde is gebruik van vuur op de scène heeft geen enkele zin indien deze niet genoeg inspeelt op de praktijk. Dan bereik je alleen maar dat men heel creatief wordt in het ontwijken ervan. Er zijn trouwens wel meer maatschappelijke discussies (en van veel zwaarder kaliber dan "veiligheid in het theater" zoals drugs, criminaliteit enz...) waarin men door scha en schande heeft geleerd dat een harde aanpak niet altijd de gewenste resultaten oplevert, en waar men soms gekozen heeft voor een wat soepeler houding. Niet omdat men het probleem onderschat of negeert, maar omdat de praktijk leert dat het probleem zo makkelijker onder controle te krijgen is dan door een "zero tolerance" houding. Wetten en regels zijn onvermijdelijk, maar de kwaliteit ervan moet eerst en vooral getoetst worden aan de concrete werking en praktische effecten, en dat schiet wel eens voorbij aan de (goede) bedoelingen van de makers. Klap op de vuurpijl (waarvan ik trouwens graag even het attest had gezien) was voor mij het feit dat de heer Storme,

reglement veiligheid?

Tekst marc vandermeulen

momenteel nagestreefd door het debat te voeren met veel aandacht voor de aspecten "wettelijk en reglementair". Op zich terecht, want iedereen weet dat veiligheidsregels niet toegepast worden zonder juridische druk. Bovendien moet er – bijvoorbeeld bij een ongeval – een manier zijn om de aansprakelijkheid op een zo objectief mogelijke manier vast te stellen. Wie zal immers de brokken betalen? Zelf ben ik – voor wie er aan twijfelt – een fervent voorstander van een degelijk wettelijk kader, en zeker geen aanhanger van ongebreidelde anarchie op dit vlak... Mits een degelijk wettelijk kader in functie staat van het beoogde doel, en niet omgekeerd. Zoals de discussies in Kortrijk verliepen, is het gevaar niet denkbeeldig dat het "wettelijk in orde zijn" niet langer een middel is om een veilige situatie te creëren, maar gaat het een eigen leven leiden, wordt het een doel op zich. Met heel vervelende gevolgen voor het uitgangspunt: veiligheid. "Men moet in nooit toegelaten, tenzij men een afwijking verkrijgt van het ministerie van Arbeid en Tewerkstelling, een procedure waar men naar verluidt een zestal maanden mee zoet is. Volgens dhr. Christens kan het gebruik van vuur legaal verantwoord zijn indien men de nodige risico-evaluatie doet en eventueel advies bij de brandweer inwint. Terwijl beiden zich uitsloofden om hun juridisch gelijk aan te tonen, bleven heel wat mensen in de zaal op hun honger zitten wat de oplossing van hun probleem betreft. Want als twee van de belangrijkste experts in Vlaanderen, beiden uitgenodigd om de zaak van het veiligheidsreglement te komen verdedigen, het al binnen de tien minuten grondig oneens zijn over de te nemen beslissing, hoe kan dan wél van ons, gewone technici, verwacht worden dat we datzelfde reglement kordaat en juist toepassen, elke dag opnieuw? De hoorbare reacties van de zaal spraken boekdelen. Een strenge reglementering nog geen minuut na zijn strenge en resolute uiteenzetting, zowaar zelf aangaf hoe men (bij gebrek aan tijd om nog een uitzondering aan te vragen) tewerk moest gaan om de reglementering te omzeilen (brandvertragende materialen gebruiken enzovoort... wat sowieso vereist is dacht ik zo). Hiermee beaamt een professioneel veiligheidsadviseur zelf dat wat hij zonet met veel vuur verdedigd heeft, praktisch gesproken eigenlijk niet haalbaar is. Wat niet werkbaar is, is niet verdedigbaar, volgens mij. Misschien kunnen we beter op zoek gaan naar iets wat beide verenigt. Ik pretendeer niet een expert te zijn, en ik wil er gerust rekening mee houden dat ik het misschien helemaal mis heb. Misschien is een ander bij nader inzien wel effectief, maar ben ik gewoon niet goed geïnformeerd... Men zal mij wel sneller kunnen overtuigen door enkele concrete gegevens en praktische tips dan door de nummers van de betreffende wetsartikels!

publiek luistert aandachtig

De discussie laait soms hoog op

Naar een constructief scenario...

Hoe geef je een veiligheidsbeleid meer kans op slagen? Ik stel hierna een vierstappenplan voor. Het is niet bedoeld als hét ultieme en perfecte scenario, maar als een basis die anderen kan inspireren tot variaties en aanzetten tot verbeteringen. Zelfs al wordt het volledig afgebroken en vervangen door iets degelijkers, dan nog is er kritisch nagedacht over een beleid waarmee we allemaal te maken hebben.

1 Meer aandacht schenken aan feitelijke informatie en argumenten

Wetten en normen zijn voor een stuk gesteund op feiten: op welke technische argumenten. Op welke gegevens over ongevallen of bijna-ongevallen zijn de huidige wetteksten gebaseerd? Op welke gronden zijn de prioriteiten in de wetgeving tot stand gekomen? Moeten de betrokken technici en andere mensen misschien niet zozeer de reglementering zelf kennen, maar vooral de technische redenering waarop ze gebaseerd is? Iets wat in het debat (vb. in de verspreide documenten of op de website van BASTT) weinig of niet aan bod komt. Er zijn nochtans voorbeelden dat het ook anders kan. In Nederland ondermeer met publicaties zoals "Trekkenwand en hulpmiddelen" van de Vereniging voor Podiumtechnologie, of een bedrijfscursus veiligheid die ik ooit mocht inkijken in de Rotterdamse Schouwburg. Hier worden argumenten aangevoerd die ook voor een eventuele scepticus al een heel stuk objectiever en overtuigender klinken. Enkele voorbeelden. Waarom moet ik kettingen van gegloeid of gelegeerd staal gebruiken? Omdat artikel xxx van reglement zo en zo dit voorschrijft? Neen natuurlijk, het gaat er om om dat andere kettingen bij lage temperaturen onverwacht kunnen breken. Waarom mag ik geen musketons gebruiken? Waarom is dit type staalkabel niet voor deze of gene toepassing geschikt? Dergelijke technische argumenten en toelichting mis ik een beetje in de Vlaamse discussie terzake. Bij momenten lijkt het veiligheidsbeleid meer een zaak van advocaten dan van theatertechnici te zijn. Ik betwijfel niet dat de goede argumenten er zijn. Alleen, je hoort ze zo weinig. Ze worden ruimschoots overstemd door geboden en verboden zonder veel achtergrondinformatie. Ze zouden nochtans zeer nuttig zijn voor de uitvoerder van een technisch project, of voor diegene die de discussie moet aangaan met de financieel verantwoordelijken, artiesten of collega's die er anders over denken en die misschien weinig begrip hebben voor wetten en reglementen zonder doorslaggevende argumenten. Dergelijke informatie zou immers kunnen helpen om het debat enigszins te "ontspannen", te depolariseren. Ze zou voor een objectieve basis zorgen en technici in een respectabelere onderhandelingspositie kunnen brengen. Het zou ook een wat duidelijker invulling kunnen zijn voor de zogenaamde "dynamische risicoanalyse", waarbij het wel heel vaag blijft hoe je zo'n analyse dan wel aanpakt. Ik denk dat het een boeiende uitdaging is voor BASTT (en anderen) om dit soort informatie te verzamelen, samen te vatten, te bundelen en ter beschikking te stellen. Op de website en/of in gedrukte vorm.

2 Een inventaris opmaken van de diverse belangen, en de concrete problemen die mensen ondervinden bij het toepassen van de huidige reglementering

Dit vereist o.a. dat een veel bredere groep zijn inbreng geeft en duidelijk maakt welke problemen de toepassing van een reglement voor hen met zich meebrengt of wat er aan ontbreekt. Is er ooit een systematische rondvraag geweest bij de belangrijkste belangengroepen, bijvoorbeeld door middel van een enquête? Werden alle stemmen daarin werkelijk gehoord, en zijn die resultaten nog altijd actueel? Misschien klinken sommige stemmen luider dan andere. Ik hoor wel eens dat sommigen weinig actieve belangstelling hebben voor de kwestie. Er wordt soms gesteld dat bijvoorbeeld "de gezelschappen", welke dan weer gelijk gesteld worden met "de VDP", vooral om financiële redenen niet erg geïnteresseerd zouden zijn in de veiligheidsdiscussie. Alhoewel dit aspect zeker een rol zal spelen, meen ik toch dat er nog wel andere argumenten aan de orde zijn. Wat met de creatieve flexibiliteit? Als een voorstelling gemaakt wordt in een periode van drie maanden of minder, maar afwijkingen op de reglementering tot zes maanden op voorhand in een degelijk gedocumenteerd dossier aangevraagd moeten worden, dan begrijp ik dat sommige artiesten met argusogen kijken naar een strikte toepassing van een reglementering. Natuurlijk wordt dit vooreerst gezien als een ernstige beperking van hun creatieve mogelijkheden. Omdat men bang is dat men ongeveer niets meer mag doen, zwijgt men nog het liefst over de hele zaak. Rest de vraag of het wel realistisch is van in een "wie zwijgt, stemt toe" principe te geloven. Misschien moeten we bepaalde mensen contacteren, onze goodwill om te luisteren tonen en informatie optekenen door middel van een gericht interview, niet bedoeld voor publicatie maar voor onderzoek. Misschien komt er dan veel aan de oppervlakte wat tot nu toe onder water bleef.

3 Op basis van de voorgaande inventaris nagaan of de huidige wettelijke reglementering aangepast is aan de realiteit van het podiumwerk

Of met andere woorden nagaan of de huidige reglementering een effectief hulpmiddel is om tot werkelijk veiliger podiumwerk te komen. Maakt ze al dan niet een reële kans door de belangrijkste betrokken partijen toegepast te worden, en vooral: waarom. In hoeverre is de wettelijke reglementering overgenomen uit andere bedrijfstakken, ontstaan in een heel andere context die in het theater niet noodzakelijk van toepassing is? Misschien zijn er zaken historisch gegroeid (denk bijvoorbeeld aan de tijd van kaarsen en gasverlichting en van uiterst ontvlambare filmpellicule) die misschien nu minder relevant zijn geworden. Of worden actuelere aspecten net over het hoofd gezien? Een inventarisatie van belangen enerzijds en van gangbare problemen anderzijds zoals beschreven onder punt 2, kan verduidelijking brengen.

4 Pas na al het voorgaande: werk maken van mogelijke aanpassingen aan de wetgeving

Dit kan pas verder uitgewerkt worden aan de hand van de bekomen resultaten. Tot slot nog even dit: het bovenstaande is uitdrukkelijk niet bedoeld om de inspanningen die mensen geleverd hebben voor de organisatie en de totstandkoming van deze discussiedag te minimaliseren, noch van een gebrek aan waardering voor hun werk. Integendeel zelfs, zoveel inzet en moeite verdient een grotere beloning dan een papieren tijger... laten we er dus liefst iets veel mooiers van maken. einde

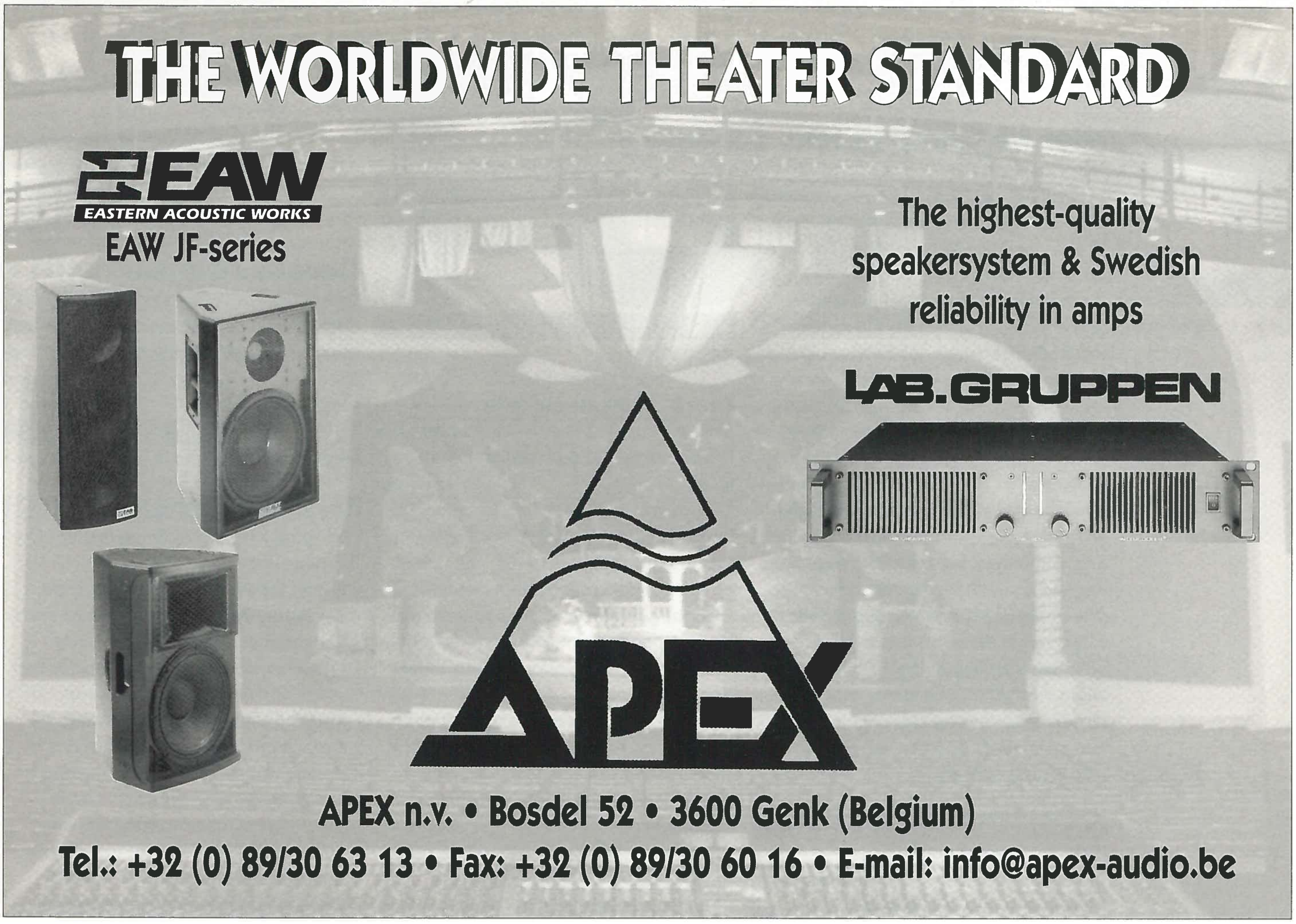
THE WORLDWIDE THEATER STANDARD
EAW
EASTERN ACOUSTIC WORKS
EAW JF-series
The highest-quality
speakersystem & Swedish
reliability in amps
LAB.GRUPPEN
APEX
APEX n.v. • Bosdel 52 • 3600 Genk (Belgium)
Tel.: +32 (0) 89/30 63 13 • Fax: +32 (0) 89/30 60 16 • E-mail: info@apex-audio.be

BOUWSTENEN
VOOR PERFECTIE
KS LUIDSPREKERS
• als verstaanbaarheid belangrijk is
• de digitale stap richting perfectie
• een 'must' voor geluidstechnici
• compact, krachtig en topkwaliteit
SLP b.v.b.a.
Toekomstlaan 1 - 2170 ANTWERPEN
tel: 03 - 641.62.30 fax: 03 - 641.62.31
E-Mail: slp@innet.be
KS
een gewaarborgde kwaliteit
voor alle geluidstoepassingen

Aandacht!

Vergeet vooral onze Klank- en Ledendag niet op 13 september om 9h30 in het Eco-centrum.

Nieuwe Cursus Licht

Organisatie BASTT in samenwerking met FEVECC

Doelgroep

Deze cursus richt zich tot ervaren polyvalente technici die zich willen specialiseren in licht en belichting.
De bedoeling is een degelijk beeld te geven over alle verschillende facetten van de lichttechniek. Zo zullen volgende – meer technische – onderwerpen aan bod komen: optica, vermogenssturing, lichtsturing, werken met alternatieve lichtbronnen, geautomatiseerd licht, projectie.
Aan de andere kant worden ook onderwerpen als organisatiemethode, inrichting, ontwerpen kleur en kleurassociatie uitgelicht.
Wie deze "herwerkte" cursus volledig volgt, zou in staat moeten zijn binnen het theater de meest uiteenlopende taken met betrekking tot licht uit te voeren. De lesgevers zijn vakmensen die elk hun specialiteit doceren. We bevelen aan alle delen te volgen.

Programma

Deel 1 Lichttheorie

Docent	Ludwig Billiet
Maximum aantal deelnemers	18
Duur	6 dagen

Programma
- Lichttheorie en fotometrie
- Geometrische optica
- Profielspots
- Optische coatings
- Onderhoud en herstelling
- Mobiele installaties
- Toneelschijnwerpers
- Kabels en distributie
- Projectie en optische effecten
- Alternatieve lichtbronnen

Waar en wanneer?

9 - 16 - 23 - 30 oktober en
6 - 13 november 2000
Telkens van 10 h tot 12 h en
van 13 h tot 17 h
C.C. Lokeren

Prijs

12 000 BEF

Deel 2 Bewegend Licht

Docent	Luc Peumans
Maximum aantal deelnemers	18
Duur	2 dagen

Programma

Bewegend licht voor diverse theatertoepassingen: de meest voorkomende types, inwendige opbouw, aansturing, bekabeling, instellingswijzen, stuurtafels, het Vari*Lite-systeem, praktische en creatieve beschouwingen.

Waar en wanneer?

27 november 2000 en 4 december 2000, van 10h tot 12h en van 13h tot 17h
C.C. Lokeren

Prijs

4 000 BEF

Deel 3 Licht als materie

Docent	Harry Cole
Maximum aantal deelnemers	18
Duur	2 dagen

Programma:

Een praktijkgerichte cursus, gebaseerd op het omgaan met licht en kleur.
- Gewaarworden van omgevingslicht en zijn invloeden.
- Kleuren associëren met stemmingen en gevoelens.
- Een decor maken met licht en er een verhaal bij maken.
- Het maken van lichtstanden en de gevoelens die daardoor worden overgebracht.
- Analyse van de gemaakte ontwerpjes en een debat met vragenuurtje.
- Tips en truuks.

Waar en wanneer?

11 en 18 december 2000 van 10h tot 12h en van 13h tot 17h
C.C. Lokeren

Prijs

4 000 BEF

Inschrijving

Enkel op het **FEVECC-secretariaat**
tel. 02 201 17 07
fax 02 201 07 19

Als men zich voor de hele cursus inschrijft krijgt men voorrang op diegenen die zich voor één bepaald deel inschrijven. De prijs van de volledige cursus bedraagt 18 500 BEF.
Aantal deelnemers beperkt!

Evaluatie

Dit aanbod komt in aanmerking voor de vereiste vorming in het kader van de vormingsplicht voor ambtenaren. Het attest wordt uitgereikt op basis van de volgende evaluatiecriteria:
- systematische aanwezigheid
- actieve participatie
- theoretische en praktische proeven
- persoonlijk actieplan met leerpunten
- het volgen van de volledige cursus (3 delen).

Cursus Internet

Organisatie BASTT

Docent	Eric Van Droogenbroeck
Maximum aantal deelnemers	15
Duur	3 dagen

Overzicht van het programma

De cursus is verdeeld in 3 sessies:

4 oktober 2000
- Korte uiteenzetting over ontstaan, benodigdheden, rol, mogelijkheden van het net.
- E-mail via Microsoft-Outlook 2000.
- Versturen, ontvangen, ontcijferen van berichten of attachments.
- Opstellen van een adresboek voor het versturen van e-mail.
- Mogelijke hulpprogramma's voor e-mail berichten.
- Vragen van cursisten...

Voor iedereen.

11 oktober 2000
- Surfen op het net via Internet-Explorer 5.0.
- Doelgericht zoeken naar info op het net.
- Eventueel werken met de agenda van Microsoft-Outlook 2000.
- Voorzichtige blik in een nieuwsgroep over cultuur.
- Vragen van cursisten...

Voor iedereen.

18 oktober 2000

Het onderhouden en aanpassen van een eigen web-site via "Frontpage-Express". Deze sessie richt zich tot gebruikers die iets meer willen weten over het onderhouden van een eigen 'web-site'. Dit kan op een eenvoudige en snelle manier. We gaan er wel van uit dat de "site" al op het net staat.

Duur • tijdstip • plaats

4, 11 en 18 oktober 2000 telkens van 13h30 tot 16h30
Plaats
VTI - Aalst computerlokaal
Vakschoolstraat 41
9300 Aalst

Prijs

de eerste twee sessies: 2 500 BEF,
de derde sessie: 1 300 BEF

Inschrijvingen

Eric Van Droogenbroeck
tel. 09 348 79 26
fax 070.70.50.68
e-mail mariechristine@glo.be

ame onkosten,
sief lunch en drank.
T-leden: 1 000 BEF
eden: 2 000 BEF
rten op BASTT-rekening
525161-38
ermelding klankdag Mol

us Nieuwe Media

ie BASTT in samenwerking met FEVECC

Deze cursus richt zich naar technici die reeds de basisprincipes van elektriciteit onder de knie hebben.

Docent	Jan Strickx
Maximum aantal deelnemers	14
Duur	2 dagen

Programma

woensdag 8 november 2000

2 Het bord
- de klassieke borden
- elektronische kopieerborden en -toestellen
- computergekoppelde borden

3 De episcoop versus documentenlezer
4 De diaprojector en zijn alternatieven
5 Dataprojectoren
- types: (vaste toestellen) met drie lenzen - (verplaatsbare toestellen) met één lens
- toebehoren: videotoestellen - foto-CD / CD-I / CD-rom - digitale camera - computer: o.a. PowerPoint

woensdag 15 november 2000

1 De overheadprojector
- technische aspecten: bouw van het toestel - (het wijzigen van) de instellingen van het toestel - onderhoud - detectie van fouten
- projectietechnieken: portret / landscape - opbergsystemen - standplaats van de projector - grootte van het projectievlak - projecteren zonder vertekening - technieken: afdek-, overlay- en figurentechniek, beweegbare modellen en gadgets

2 Overheadtransparanten
- kopiëren: zwart/wit - kleur
- kopen
- zelf vervaardigen: handmatig - via computer

Waar en wanneer?

8 en 15 november 2000
van 14 h tot 18 h
V.T.I. te Aalst

Prijs

2 500 BEF, koffie, demonstratiemateriaal en syllabus inbegrepen.

Inschrijvingen

Enkel op het **FEVECC-secretariaat**
Marie Duquenne
tel. 02 201 17 07
fax 02 201 07 19

Cursus PowerPoint

Organisatie BASTT
in samenwerking met FEVECC

Deze cursus richt zich naar cultuurfunctionarissen die vertrouwd zijn met Windows.

Docent	Jan Strickx
Maximum aantal deelnemers	12
Duur	5 dagen

Programma

Dag 1
- Inleiding - toepassingsgebieden
  - Dataprojectie
  - Internet
  - Overheadslides
- MS-filosofie
- Opbouw van PowerPoint o.a. met de verschillende werkvensters

Dag 2
- Opbouw van slides
  - Tekst
  - Maken van tekeningen
  - Invoegen van animatie en actie

Dag 3
- Invoegen van digitale beelden
  - Internet
  - Digitale camera
  - Scanner
  - Video

Waar en wanneer?

Woensdag 10, 17 en 24 januari 2000,
van 14 h tot 18h
V.T.I. computerlokaal
Vakschoolstraat 41
te 9300 Aalst

Prijs

4 000 BEF (met inbegrip cursusboek)

Inschrijvingen

Enkel op het **FEVECC-secretariaat**
Marie Duquenne
tel. 02 201 17 07
fax 02 201 07 19

Cursus Filmprojectie

Organisatie BASTT
in samenwerking met FEVECC

Deze cursus richt zich tot polyvalente technici die zich willen specialiseren in filmprojectie.

Docent Lieven Fonteyne
(werkt bij de firma KINTEK en plaatst in Vlaanderen de geluidsprocessoren)
Duur 1 dag

Overzicht van het programma:

Deze cursus wordt opgesplitst in twee delen: in de voormiddag het theoretische en in de namiddag het praktische gedeelte. De inhoud is gebaseerd op de 35 mm filmprojectie.
Eventuele vragen uit de praktijk worden behandeld.
De voorziene aspecten:
- formaten geluid dolby, SR, stereo, Dolby-SR
- formaten film Pano, Scoop: hoe herkennen we ze?
- waarop letten bij projectie film?
- onderhoud van projector.
- frequente gebreken en problemen.

Waar en wanneer?

18 december 2000 van 10h tot 16h
C.C. Lokeren, Kerkplein 3 - 9160 Lokeren

Inschrijvingen

Enkel op het **FEVECC-secretariaat**
Marie Duquenne
tel. 02 201 17 07
fax 02 201 07 19

Flash op de cursus elektriciteit in Waregem

Sommige besturen van culturele centra werven nog steeds personeel aan met onvoldoende kwalificaties. Dit omdat ze zich baseren op het (minimum)loon dat ze willen uitbetalen en niet op de specifieke eisen van de functie. Het personeel wordt nadien geconfronteerd met (te hoge) beroepsverwachtingen die zich situeren op A2 of zelfs A1 niveau. Dit zorgt voor frustratie zowel bij werknemers als bij werkgevers. Vandaar de noodzaak aan cursussen.
In het voorjaar hadden 13 collega's zich ingeschreven voor de cursus elektriciteit in Waregem. Hun voorkennis van de materie bleek eerder gering, doch hun enthousiasme en leergierigheid des te groter! De lessen werden gespreid over zes namiddagen (telkens 4 uren) waardoor sterk geconcentreerd werd lesgegeven.
Om het verwerkingsproces te bevorderen, kregen de cursisten huistaken mee.
De zevende sessie was voorbehouden aan het examen, met daarna een technische rondleiding in "De Schakel". De evaluatie van de deelnemers duidt op een algemene tevredenheid: "Wij kregen een concrete voorstelling van wat elektriciteit is" – "Zelfs op het examen nog bijgeleerd" – "Volgende cursus doe ik beslist mee" of "Prima, tot op de cursus 'klas 2 theater elektriciteit!"
Door de hoeveelheid leerstof en het niveauverschil onder de cursisten bleken meer lestijden welkom. Volgend jaar zal de cursus dan ook gespreid worden over tien namiddagen, met een maximum van 16 deelnemers, om aan de noodzaak van meer praktijkgerichte cursussen te kunnen beantwoorden.
Frank D'Haene

Nieuwe media...
wat gaat er schuil achter deze naam ?

"Versuft zit ik naar het display van mijn koelkast te kijken. De opgevraagde film is saai. Op de inbox van mijn e-mail staan geen nieuwe berichten. Ik besluit dan maar aan mijn koelkast te vragen of haar inhoud toelaat nog een deftig maal te bereiden. Het antwoord is negatief. Ik ben vergeten het boodschappenlijstje door te sturen naar de internetshop..."

Tekst jan strickx

Jan Strickx is docent aan het V.T.I. in Aalst en verantwoordelijke van onze cursussen Nieuwe Media en Power Point

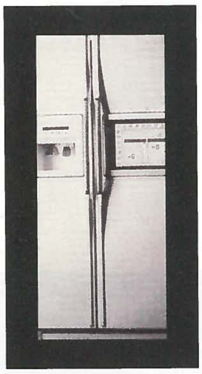

Bovenstaande tekst zou uit een SF-roman kunnen komen, ware het niet dat het hedendaagse realiteit is. Misschien gek, maar Samsung elektronics heeft een multimedia koelkast op de markt gebracht, onder het typenummer SR-S24DNBS, die aansluitbaar is op het internet. Op het ingebouwde 15 inch TFT-scherm kunnen de instellingen van de koelkast worden geraadpleegd en aangepast. Daarnaast kan men op deze monitor eveneens TV kijken, een film bewonderen, de familieagenda raadplegen. Men kan met de hand geschreven boodschappen op de 'elektronische lei' achterlaten. e-mailen, internet raadplegen, recepten bekijken en vergelijken met de inhoud van uw ijskast, een boodschappenlijst opstellen, via een camera de omgeving bewaken, en last but not least, deze bak kan ook als koelkast gebruikt worden. Nog een stapje verder en de koelkast raadpleegt de computer van uw huisarts om te beslissen of bepaalde producten al dan niet worden aangekocht...

Een stukje bijna-realiteit, maar de nieuwe technologieën zijn niet alleen toepasbaar in huis, tuin en keuken. Ook in de theaterzalen en de opleidingscentra staat er de komende jaren heel wat te gebeuren. Via een eerste bijscholingscursus georganiseerd door FEVECC vzw in samenwerking met BASTT vzw werd een eerste, zij het wat oppervlakkige, kennismaking georganiseerd met deze toekomstperspectieven. Een introductie met de intentie hier in de nabije toekomst uitvoeriger en uitgebreider op in te gaan.

De hedendaagse instructieruimte

Een eerste sessie handelde over de instructieruimte, uitrustbaar met een grootschermprojector en scherm, binnenkort misschien zelfs met een reuze plasmascherm, u weet wel die ultra platte televiesieschermen. Informatie kan via computer en internet rechtstreeks op het scherm geprojecteerd worden. Op een wit bord geschreven teksten kunnen eveneens rechtstreeks weergegeven worden op het scherm, opgeslagen in het geheugen, verwerkt in verslagen, doorgemaild, enz.

De klassieke instructiemiddelen zoals de overheadprojector met zijn transparanten of de episcoop (= toestel waarmee afbeeldingen uit boeken, foto's, e.d. projecteerbaar zijn) zijn vervangbaar door een documentenlezer (videocamera + lichtstand), en deze is dan weer koppelbaar met ons grootscherm.

De klassieke diamontage is vervangbaar door digitale beelden (gescande of rechtstreeks digitaal opgenomen). Via presentatietechnieken zoals MS PowerPoint kan beweging in het geheel gebracht worden. Videofragmenten (.AVI of .MOV) zijn afspeelbaar in deze presentaties evenals muziek- en/of tekstfragmenten.

Ook geluid gaat digitaal via DAT, minidisk, cd-rom, DVD of MP3. Binnenkort kunnen wij via een digitale kaart muziek uit de muur gaan halen, tegen betaling wel te verstaan, maar het zal net gaan zoals bij de huidige bankcontacten. Tegen betaling kunnen wij kiezen welke muziekstukken wij wensen. We laden ze op en beluisteren ze daarna in de wagen of thuis.

Ook van ons bloedeigen FLV – Flanders Language Valley – kunnen we op niveau van geluid heel wat verwachten. Eenvoudige spraakherkenning waarmee we de koffiezet aanschakelen, de lichten dimmen, het geluid van ons televisietoestel zachter of harder zetten, maar ook meer gesofistikeerde toepassingen zoals het raadplegen van onze briefwisseling (e-mails) die door een elektronische secretaresse wordt voorgelezen. In de wagen vertelt een andere lieftallige stem ons langs waar we best rijden om

verkeersopstoppingen te vermijden. En eenmaal op de lezing aangekomen, zorgt spraaktechnologie ervoor dat de vreemde taal van de spreker omgezet is in onze moedertaal, en indien nodig ook weer geprojecteerd op ons grootscherm.

DVD ten slotte opent nieuwe toekomstperspectieven wat betreft bewegende beelden. Van 133 tot 482 minuten perfect videobeeld. Mogelijkheid om de film in acht talen te dubben en in 32 talen te ondertitelen. Geluidsweergave 5.1 surround die de kwaliteit van de bioscoop in huis haalt. En tot slot de mogelijkheid om de film vanuit negen camerastandpunten te bekijken. Een uitdaging voor filmmakers, want bij mijn weten is er tot op heden geen enkele dergelijke film gemaakt waarbij men bijvoorbeeld de film via subjectieve camera vanuit het standpunt van diverse personages kan bekijken.

Ook op het vlak van de videofilm staan ons nog andere merkwaardigheden te wachten. Niet alleen kiezen wij binnenkort via de kabel, mits betaling, onze eigen voorkeurfilm, wij zullen ook de mogelijkheid hebben in de videotheek onze lievelingsfilm op schijf te huren, met dien verstande dat wij hem niet meer terug hoeven te brengen. De schijf vernietigt zich immers zelf nadat de film x aantal maal bekeken is.

De start van een nieuwe eeuw betekent ook nieuwe uitdagingen. Wie de boot mist, staat een technische armoede te wachten die kan evolueren naar culturele en financiële armoede. Wij moeten op de kar springen willen wij, die iets willen betekenen in de maatschappij, niet achterop geraken... zelfs uitgeschakeld geraken.

einde

Proven Technology, Performance, Quality … and Service

- **ADB EUROPE Spotlights**
  … the Light for Professionals!

- **ADB TV Luminaires and Suspensions**
  VRT, RTBF, VTM, RTL-TVI, VTS, VT4, Studio House …

- **ADB Digital Dimmers**
  … the broadest range in the world!

- **ADB Touring Racks**
  … already over 8000 dimmers on wheels!

- **Phoenix + ISIS® Control**
  … a new dimension in software design!

ADB - Your Partner for Light

ISO 9001 certified

Belgium	Tel : 32 / 2 / 722.17.11	Fax : 32 / 2 / 722.17.64
France	Tel : 1 / 41.17.48.50	Fax : 1 / 42.53.54.76
Germany	Tel : 06108 / 91 250	Fax : 06108 /91 25 25
Great Britain	Tel : 01483 / 76.46.46	Fax : 01483 / 76.99.55
Internet	http://www.adb.be	

ADB

A Siemens Company